

ПЛУГ ТА МЕЧ

9.

Видання Українського Союзу Монархістів - Державників
«Плуг та Меч» в Аргентинській Республіці.

БУЕНОС АЙРЕС

1 9 4 0

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ ТА УПРАВИ СОЮЗУ «ПЛУГ ТА МЕЧ»

Administración de "EL ARADO y LA ESPADA"

Casilla de Correo 1060

Correo Central

Buenos Aires

ЗМІСТ

Стор.

In Hoc Signo Vinces С. Черкасенко	1
Відозва Ясновельможного Пана	
Гетьмана	2
Митрополит Андрей	3
Советсько-фінська війна. Р. Тривар	6
Соціяльна Структура Росії.	
В. Липинський	9
Українська еміграція.	
А. Білопольський	15
Не падаймо в тугу. Б. Лихопой,	18
Філія У.С.Г.Д. "Плуг та Меч"	
в Чако	19
З організаційного життя	21
Гетьманська Спортова Дружина	27

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ

НА СЛІДУЮЧЕ ЧИСЛО!

"ПЛУГ ТА МЕЧ" МАЮТЬ НА ПРОДАЖ:

В Європі:

Книгарня Т. Савули, Віденсь.
Buchhandlung Teodor Sawula
Riemergasse 2.
Wien I.

Книгарня «Просвіти» в Канаді
Ukrainian Booksellers "Prosvita"

324 Queen str. W. Toronto. Ont
Canada

Книгарня В. Ляшкевича
LIBRERIA W. LASZKIEWICZ
Av. L. N. ALEM 1138
Buenos Aires

НАДІСЛАНІ КНИЖКИ

Іван Гончаренко

Сучасні погляди на війну.

Видання "Молоді України"

Париж.

Федір Крушинський

Незримий Вождь України.

Видання Української Визвольної Бібліотеки.
Париж.

Ф. Петренко.

Українсько - французький порадник.
Видання Української Визвольної Бібліотеки.
Париж.

Сотн. М. Батинський

Мазепинці по Полтаві.

Видання Українського Воєнно - Істор. Т . ва.
Варшава

Ю. Литвиненко.

Запорізм.

Національно - політичний світогляд нового
покоління. Париж.

Т. Якимчук

Відблиск зловійного травня.

Сумлінням Українського Пісноплекного
Гуртка "Думка". Париж.

Т. Якимчук

Світлонник.

Заповзятистю шестидесятирічного наймита
речника цеї віршованої книжки.

ПЛУГ ТА МЕЧ

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН
“ПЛУГ ТА МЕЧ”

УКРАЇНСЬКОГО СОЮЗУ
В РЕП. АРГЕНТИНІ

EL ARADO Y LA ESPADA

Revista trimestral ucraniana en la República Argentina

BUENOS AIRES

Núm. 9

MARZO 1940

С. Черкасенко.

IN HOC SIGNO VINCES

(Під цим знаком переможеш.)

Прокидаються степи...
Чути дальний гуркіт грому...
Іозір, лицарю, не спи...
Дай оброку вороному:
Шлях вже стелеться додому —
Прокидаються степи...

Як заграють над Дніпром
Кличні сурмоньки до бою, —
Вдарить в землю копитом
Кінь, незвиклий до постою,
Затріпче серце грою, —
Як заграють над Дніпром.

Геть же згаду — в ній загин!
Б'є дванадцята година,
Нас врятує клич один:
"Бог, Гетьман і Україна"
Ми усі — одна дружина, —
Геть же згаду: в ній загин!

Наші ревні молитви —
Щоб привів Бог стати в лави
Всім під керму булави
Для звитяги і для слави...
Смілих вабить шлях кривавий ...
Бог почує молитви!

ВІДОЗВА ЯСНОВЕЛЬМОЖНОГО ПАНА ГЕТЬМАНА

До гетьманців і всіх тих, що українському гетьманському

рухові співчують.

Засилаю Вам, Дорогі Друзі, де б Ви не перебували, мій найщиріший привіт і побажання щастя, здоровля, сил і повного успіху в усіх Ваших ділах - починаннях у Новому Році.

Багатьом здається, що цей Рік віщує для України й українців мало доброго. Є багато людей, що в звязку з воєнними подіями понуро дивляться на розвій і нашої української справи.

Я рішучо не поділяю такого погляду. Противно, я вірю, що ми, українці, може ще ніколи не стояли так близько до здійснення нашої заповітної мети, як саме тепер.

Що буде завтра, цього нам не дано знати.

Шляхи Господні невідомі людям звичайним. Він один лише знає, що нам 1940. рік з Його святої волі принесе.

І це не дає нам приводу зустрічати Новий Рік, із сумом та пessimізмом щодо нашої будучої долі. Навпаки, в твердій вірі в нашу Правду, подвоємо наші зусилля в творчій праці та зрозуміймо раз на все, що який би перебіг подій не був, то наша доля залежить від нас самих — від нашої внутрішньої сили, від єдності Українства.

І наказ дня маємо такий: у спільному нашему зусиллю обєднати творчі українські сили.

Для цього треба, щоб українці завжди й всюди, де б вони не перебували — чи по той, чи по цей бік барикади, звязувала одна ідея — ідея добра України. Щоби ні особисті, ні партійні інтереси не гальмували здійснення цеї ідеї.

Треба, щоб українці, де б вони не були, один другому по широті довіряли, щоб усі вони велич і гідність Української справи відчували, та щоб завжди і всюді памятали, що ми — не якийсь нікчемний обект — "на продаж", що його можна використувати для чужих інтересів, а що українці думають — чинять одинаково, що — без голосних слів — лише ідея-думка про Добро України їхним розумом та серцем кермує.

Коли ми таку єдність осягнемо, то, хоч як би тяжко нам було, значно наблизимося до своєї Мети. І де б ми не були, то наколи будемо так однодушно думати й чинити, при всіх умовах один одного зрозуміємо і в одповідну хвилину зуміємо спільними зусиллями свою волю здобути.

Тому, Дорогі Друзі, хай усіми Вашими замірами й чинами кермує лише одна думка — чиста думка про Вічне Добро України.

Лишє цією думкою живу я і мій син, Данило.

І хоч якими б фізичними перешкодами не були ми всі розєднані, ми завжди знайдемо спільну мову, щоб зрозуміти, де лежить дійсне добро України.

В Новому Році щасті нам Боже!

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ

Одночасно з відомостями про московську іокупацію Західно-українських земель газети облетіла вістка, що Митрополит Андрей Шептицький залишився у Львові при своїй пастві. Цей крок Князя Української церкви нікого не здивував, бо Його особиста мужність і духовна твердість загально відомі.

Хоч газетні вістки про його розстріл не потвердилися, алеж немає найменьших підстав для надії, що Він вийде живий з рук антихриста, в які віддався добровільно. Більшевики є замудрі, щоб вчинити негайно брутальне убивство і висвітлити перед українським народом і цілим світом постати Митрополита у всій Його духовній величі. Вони знають інші, більш “поступові” способи нищення: антисанітарні умови життя, брак ліків, недоживлення, ізоляція шляхом безоглядного терору проти кожного, хто наважиться до Його наблизитись і т. д.

Лише перед безпосередньою втратою Митрополита Андрея зачинаємо усвідомлювати собі Його значіння і вартість для нації. Він є не тільки найбільшою постаттю української сучасності. Навіть і в минувшині небагато мала Українська земля таких слуг Христових і таких громадян, як Він. Поза св. Антонієм Печерським трудно вказати на Українській землі людину, так віддану цілою душою Христовій правді, як Митрополит Андрей. В молодечих літах він роздав свій велітенський дідичний маєток бідним і пішов слідами Спасителя, ні на йому не відступивши від його заповіту. В наближенню українського народу до Бога Він бачив спасіння України, і цій справі віддав свої богаті духовні вартості і всього себе.

В площині церковної діяльності і організації для піднесення національної культури Митрополит Андрей, без сумніву, займає рівнорядне місце зі своїм Київським попередником Петром Могилою. Як громадянинові,

Митрополитові Андреєві належиться одно з найчільніших, коли не перше, місце в історії новітнього державницько - національного руху.

Чи знайшов Митрополит Андрей межі сучасниками зрозуміння і правдиву оцінку своєї діяльності?

Великі люди все бувають самітні. Сягаючи духовним зором дальше і глибше, ніж їхні духовно дрібніці сучасники, вони виглядають у своїх вчинках і замірах незрозумілими, або й загадковими для загалу. Доперва наступні покоління приходять до правдивої оцінки великих людей. Митрополит Андрей користався безумовною повагою і авторитетом, бо навіть вороги церкви не були в стані нічого Йому закинути, але загальної ентузіастичної підтримки, на яку заслуговувала Його невтомна праця, Він не знаходив.

Як непохитний католик, він викликав враження між православними, ніби не бачив для українців ніяких інших цілей, ідеалів і призначення, як підчинення їх Римові.

Тим часом мало є таких українців, як між православними, так і між католиками, які були в стані зрозуміти, що такого оборонця Східнього Обряду і ревнителя Східньої Віри немає навіть між православними єпископами і патріярхами. Мало хто знає, що Він повторно відхиляв кардинальську гідність, вважаючи, що сан цей не відповідає духові Східньої Церкви, і знаючи при тому, що патріярхом Він ніколи не зможе стати з політичних, тай з внутрішніх причин. Мало хто звернув увагу, що безженство духовенства не було впроваджене в єпархії Митрополита, не зважаючи на натиск з усіх боків. Де які православні патріархи й автокефальні митрополити впровадили західно-європейський календар в церковне життя. Митрополит Андрей залишився і залишиться при старому до своєї смерті. Мало того: при руйнуванню пра-

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ

вославних церков Польською державою і польським духовенством, Митрополит, будучи сам в тій державі і відчуваючи на собі більш, ніж хто інший, увесь її тягар, виступає з гострим осудом польського злочинства, ставши поруч з православними проти католицького польського духовенства. На такий крок не зважились з політичних міркувань, навіть, православні владики інших православних держав, хоч для тих владик гнів польського уряду не міг мати майже ніякого значення.

Як віddаний всею душою своєму обрядові і своїй нації український патріот, Митрополит Андрей, хто знає, чи і в Римі мав таку оцінку, на яку заслуговував. Тим часом ні межи католиками ані між православними, неможливо вказати людину, яка більше зробилаб, як Він, для уможливлення справи об'єднання церков. Польське духовенство зужило всі свої сили, щоб до об'єднання не допустити. І коли цю справу ще можливо поважно трактувати, то лише завдячуючи невтомній праці і горячій вірі Митрополита Андрея. Хто знає, як ця справа повернеться в будчині, оскілько Бог не пошле греко-католицькій церкві людини такої самої величини, як Митрополит Андрей.

На ґрунті політичесьму також мало є між українцями людьми, зокінчено, філіїв стільки зложити жертв в моральних та фізичних терпіннях і, навіть, в матеріальніх засобах, на вівтарі вітчини, як Митрополит Андрей. Загально відомо, що під час окупації Галичини 1914 року, він був царським в'язнем не за віру Христову, а лише за те, що був українським патріотом. Те саме було і в польських арештах за Річипосполитої.

Не маємо ні місця, ні змоги, ані компетенції дати якусь докладнішу характеристику особи Митрополита Андрея. Можемо лише висловити тверде і горяче переконання, що цей великий муж є даром Божим для

українського народу і скарбом, якого ми через нашу духовну вбогість не можемо використати.

Коли прийде час упорядковання української церкви, боротьба Москви і Риму за душі українського народу могтиме набрати форм, викликаючих духовне спустошення і ослаблення релігійного почуття взагалі. Лише оден Митрополит Андрей є людиною спроможною сказати слово, за яким пішлиби всі: і католики, і православні, і навіть атеїстичні націонал-патріоти, бо Він ділами всього життя свого довів, що між українцями немає більших католиків, більших православних і більших націоналістів, як Він.

А коли прийде час нашого іспиту, як державних творців, і повстане так відома з нашої історії, ослаблююча нас, боротьба партій, програмів і ор'єнтацій, то єдиний Митрополит Андрей був би в стані піднятися до значення пророка Самуїла і благословити Найдостойнішого на владу і провід.. Таке благословення спаслоб країну від анархії і безсилого борсання, скріпилоб хорий національний організм і врятувалоб націю від загледи, бо те благословення далоб владі Божій благодать і непереможну силу монговікової традиції...

Але в нашім здрібнілім, здеморалізованим і духовно здегенерованім суспільстві мало хто відчуває потребу таких людей, як Митрополит Андрей. Коли хто й згадає, то вже тоді, як буде пізно.

Хто шукав чи шукає Його благословення? Кому цікаво знати Його волю і Його заповіт для духовних і політичних шляхів Української Нації?..

Як відійде Він від нас, то закопаємо Його в землю під згуки слізоточивих промов і трафаретних похвал по газетах, навіть не догадуючись, який скарб теряємо. І унагляднимо ще раз вічну правду Христову, оповіщену в притчі про раба лукавого, що закопав у землю свій талант.

Роман Тривар

СОВЕТСЬКО - ФІНЛЯНДСЬКА ВІЙНА

По занятті Москвою під свої впливи трьох прибалтійських держав — Литви, Латвії і Естонії, Москва постановила це саме зробити й з останньою на сході прибалтійською державою — Фінляндією.

Як знаємо, на основі "договору" між СРСР з одної сторони, а Литвою, Латвією і Естонією з другої сторони, СРСР має право тримати свої військові залоги в головних містах і пристанях вищезгаданих трьох держав. Цю необхідність пояснює Москва тим, що ці три малі держави, в разі якогось стороннього нападу, не були б всилі оборонити своєї незалежності, а Москва, як... могутня сила, зможе це виконати.

Литва, Латвія й Естонія цю благодать прийняли без жадних протестів. І сьогодні в цих трьох державах уже розмістилися советські військові частини, як літуни, танки, піхота й т. п. **Фінляндія таку пропозицію відкинула.** Це дало для СРСР притоку розпочати перші військові діяння. На советсько - фінляндському пограниччі приходило до щораз то частіших перестрілок. Комісар заграницьких справ Молотов поставив Фінляндії вимогу, щоб остання відтягнула свої пограничні війська 25 км у глуб краю.

Фінляндія зі своєї сторони вимагала, щоби СРСР зробив це саме. Однаке дипломатичні переговори скінчилися тим, що оба уряди обмінялися нотами, з чого було ясно, що ні одна, ні друга сторона не піде на жадні уступки, а твердо обстоюватимуть свої позиції. Молотов анулював пакт ненападу заключений між СРСР і Фінляндією у 1932 року, а військове командування дало наказ червоній армії фльоті бути в поготівлі.

Пограничні сутички не уставали. Тоді московське головне командування дало наказ своїй армії йти в наступ. 112. 39 р. війська Ленінградського округу перейшли советсько - фінляндську границю, а літунські ескадри

почали бомбардувати фінляндські літунські бази в столиці Гельсінках і в інших містах.

Фінляндія, у відповідь на це, виставила свою півмільйонову армію для оборони своєї батьківщини й її незалежності.

Для перегляду нерівності сил у советсько - фінляндській війні, ніжче подаємо важливі відомості про СРСР і Фінляндію.

Союз Радянських Советських Республік (СРСР) повстал у 1922 році. Займає 21.909.000 кв. км простору. На селення, за радянськими даними в 1939 році було в СРСР 171.000.000. По заняттю советською армією Західної України, Західної Білорусі й частини польського терену, СРСР збільшився територіально на 175.000 кв. км і населенням на 12.000.000.

Фінляндія (зі шведського), по фінськи СУОМІ — ("країна озер") займає 388.485 кв. км. простору (дещо більша від б. Польщі) з населенням 3.560.000 душ. Положена на схід від Балтійського моря — між Фінською і Ботнійською затоками. Від заходу сусідує зі Швецією і Норвегією а на сході з СРСР.

Терен Фінляндії хвилястий, покритий невисокими скалистими горбками й заглибами з численними озерами, що займають майже третину цілого простору країни. Підсоння суворе — арктичне. Північна Фінляндія вкрита тундрою, а південна лісом. Грунту для управи ріллі дуже обмаль.

Населення Фінляндії — це в 89 відсотках фіні, а 19 відс. шведи. Майже три мільйони населення говорить фінською мовою, що належить до т. зв. уgro - фінських мов. 98 відсот. населення Фінляндії лютеранського ісповідання. Фінляндці це нація дуже високої культури, яку перебрала від шведів, під якими перебула 500 літ. Ще перед здобуттям власної

держави, Фінляндія вже мала свій університет у Гельсінгфорсі, 27 повних і 9 неповних ліцеїв, 6 повних і 15 неповних гімназій, 38 жіночих гімназій, політехнічний інститут, лісовий інститут, 9 торговельних і 7 морських шкіл, 23 хлібороб., 27 шкіл молочарського господарства, 9 шкіл садівництва, 14 шкіл скотарства, 9 промислових шкіл, 47 ремісничих і 1750 народних шкіл.

Таке велике число культурно - остатніх установ свідчить про дуже високий рівень культури фін. нації тим більше, що Фінляндія тоді не мала своєї держави й числом населення була богато менша, як сьогодні.

Із мінеральних богацтв у Фінляндії є залізна руда, мідь, олово, срібло, золото, камінь - граніт, мармур і вапняк. Грунту для хліборобства є лише 2 відсотки всього простору. Ліси смерекові, соснові, березина, осичина. Дикої звіринини є дуже. богато. Море й озера багати на рибу, й то дорогу.

Головним заняттям фінляндців є лісовий промисел, риболовство, скотарство та огорожництво в приморських смугах. Всі ці галузі фінлянського господарства поставлені дуже культурно й організовано з господарського боку.

Залізничних шляхів у Фінляндії є 4.540 км., а водяних 5.500 км. Торговельна флота Фінляндії 231.000 брутто тон. Вивозить дерево, деревяні вироби, масло й папер.

Фінські племена прийшли до Фінляндії зі сходу й півдня в 12-ому столітті.

Фінляндія була довший час під шведським пануванням, а в році 1809 зістала прилучена до Росії, від якої намагалася звільнитися.

Під час першої революції в Москві—1905 року, фінляндці викинули московського генерал - губернатора Оболенського й розброяли московську жандармерію і поліцію. Тоді цар Микола II, 20.IX.1905 року відновив фінляндську конституцію, як факт, що був уже доконаний революційним шляхом. 1907 року відбулися перші вибори до фінляндського сойму. Але

той сойм проіснував лише рік, бо московський уряд розвязав його.

Так Фінляндія боролася за право на самостійність до 1917 р. В цьому році під час революції фінляндці відокремилися від б. царської імперії і створили свою незалежну державу.

Як бачимо — Фінляндія ще живе свіжою традицією боротьби проти недавнього ворога. Фінляндія — це не Польща, — версальський зліпок, що від першого подуву воєнного вихру розлетівся і сліду по ньому не стало.

Вже сама майже трьох - місячна кампанія СРСР проти Фінляндії яскраво говорить, що Фінляндія це нація повна творчих сил і здібна жити своїм власним життям. Фінляндія, хоч вдесятеро майже менше від Польщі чисельно, вже четвертий місяць веде нерівну боротьбу в повній організованості й з вірою своєї перемоги.

Ми не хочемо сказати, що муха вбє слона, але навіть в разі програної, — Фінляндія золотими буквами впише до історії нову сторінку кровавої і нерівної борні за свою незалежність, а цілий світ мусить ствердити, що Фінляндія — це нація героїв.

(“На відсіч”).

Від Редакції: По приході повижчої статті з Європи ситуація у фінсько-совітській війні змінилася лише ось тілько, що Совдепія була змушені розігнати свій спеціально зформований з фінських попіхачів окупаційний уряд і запропонувати мир на почесних для Фінляндії умовах. Геройчна фінська нація оборонила свою незалежність і національну гідність, а Совети потерпіли одну з найбільших на протягу свого існування поразок.

Три і пів міліони вільних громадян потрафили оборонитися від 171 міліонів рабів.

Між іншими висновками найважливіші для нас мусять бути такі: а) Нація, яка спроможеться осягнути внутрішньою духовною єдністю, є непереможна; б) Совдепія не є могутнім ворогом. В боротьбі з нею ми дотепер не мали успіху тільки з огляду на нашу внутрішню слабість.

В. Липинський †.

СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА РОСІЇ

Росія може служити типовим прикладом непорушного на протязі століть панування охлократії *). Кажу іменно Росія, а не Великорусь, не Україна, не Білорусь, не Литва, Латвія, Фінляндія, кавказькі нації і т. д. і т. д., бо кожна з цих націй, які входили в склад Росії, могла б була розвинутись інакше, створити свої власні національно - державні організації, коли б всіми ними не правив один безнаціональний всеросійський охлократичний державний апарат, пристосований до восприймчості найнизчих, найбільше численних, але заразом найбільше пасивних та інертних мас кожної з цих націй. Складався цей охлократичний російський державний апарат з “общерусских” бюрократичних, військових, духовних та інтелігентських елементів, які зразу шляхом терору, а потім механічної виучки набирались зі зденаціоналізованих і відрівнаних від рідного ґрунту членів великоруської, української, білоруської, литовської, фінської і всіх інших, заселяючих Росію націй, та з ріжких вирваних зі свого класового оточення, здекласованих поміщиків, селян, міщен, синів духовенства, всяких “разночинцев” і т. д. Історія цієї єдиної і неділімої охлократичної організації, яка правила і править всіми приголомшеними і розпороженими “російськими націями”, це і єсть історія Росії.

Русь.

Сама назва і основи Руси були покладені

*) До відома читачів не обзнайомлених з творами і термінологією В. Липинського: **Охлократія** — влада орди, себ то людей воявничої агресивної вдачі, не здібних до господарства і живучих зі здобичі, данини, податків — коротко: з війни і адміністративної діяльності. Всякого роду диктатури є прикладами охлократичного устрою. Поняття **демократії** у Липинського в головних рисах відповідає загально поширеному: себ-то це є влада жреців, знахорів, судіїв, адвокатів, журналістів, які оперуючи фікცією виконання суверенної волі народу, волі вижчих сил, чи якоїсь абсолютної наукової правди і в контакті з фінансово-спекулянтськими так само не продукуюч. групами тримають під своїм

розселенням полукочових добичників войовників, т. зв. Варягів, між ріжними племеначі, що жили між Балтийським і Чорним морем. Центр того розселення вкінці означився в Києві, де, серед місцевого колоніального хаосу, на руїнах попередніх розложених державних організмів, почалася організація нової охлократичної держави, опертої на силі неосілих, не володіючих землею, а живучих тільки з дані і зі здобичі — князівських дружин. Під охлократичною варяжською владою відбулась уніфікація ріжних завойованих ними племен: їм прищеплена була одна державна назва Руси і одна віра християнська. Але осісти в землю і покласти основи класократії ці варяжські охлократи не зуміли. Створена ними держава була зметена новою державою охлократичною прийшовших зі Сходу кочовників-Татар. Тільки на Заході під владою нової держави Галицько-Болодимирської, а потім Литовсько-Руської, серед уніфікованої вже попереднім охлократичним варяжським пануванням руської (білоруської і української) пасивної маси, почалася класократизація осідаючих в землю варяжських нащадків, під впливом нового розселення, йдучих в Північ і Заходу, лицарських осілих хліборобських елементів. Осівиши в землю і обеднавши біля місцевого класократичного ядра, всі ці — прийшовши переважно з Литви та Польщі, або, точніше кажучи, через Литву та Польщу — князі, земляни, шляхта і бояри

в'ливом і контролюю охлократичні елементи армії та адміністративного апарату, як рівнож і продукуючі групи в населенню. Приклади — демократичні республіки. Класократія це суспільний лад, базований на гармонійним об'єднанню органічно розчленованих частин суспільства. Його витворюють продукуючі і здібні до зброй елементи в суспільстві, коли їм вдається з одного боку взяти під контроль адміністративний апарат і армію шляхом затвердження чи відкинення бюджету, а з другого відсунути демократію від проводу в державі шляхом відмежування церкви і науки від державної чинності. В історії цей лад виявлявся в формі конституційних монархій. (Ред.)

прийняли місцеву руську "восточну православну" віру та руську мову, витворили першу руську лицарсько-земельну класократію і, подібно як Нормани в англо-саксонську, так ці в стару руську охлократичну назву вили новий національний, органічний, класократичний зміст. Ale ці, покладені в Галицько-Володимирський, а потім в Литовсько-Руській державі, органічні класократичні основи Руської нації, не дійшовши до повного розвитку, скоро опинились під натиском двох ворожих їм сил- московської охлократії зі Сходу і польської демократії з Заходу.

Польська демократія стала розкладати літовсько-руську лицарсько-земельну класократію ізнутра і пацифістично. Обітницями не обмеженого панування: збільшення прав і зменшення обовязків — вона притянула на свою сторону ті здеморалізовані руські класократичні елементи, яким вже затяжко здавалася сильна обмежуюча їх монархічна влада літовсько-русських Великих Князів і яким дуже усміхались "золоті" республіканські польські шляхецькі свободи. Після вікової упертої боротьби в Литовсько-Руській Державі між руськими класократичними православно-національними консерватистами і руськими демократичними "поступовцями", верх одержали послідні. В результаті прийшла інкорпорація руських земель до Польщі і руська національна класократія, опинившись в шляхецькій республіці, була там вкрай здемократизована, здеморалізована та розложена. Разом з нею розложилась, об'єднуюча досі Білорусів і Українців, одна руська нація. На її місце, біля останків старої консервативної класократичної Руси, стала народжуватиць і кристалізуватись на Півдні, — "на Україні" — в лиці (повставшої з розселення там нових зайшлих лицарських елементів) класократичної і монархічної городової козаччини, нова нація — українська, з Півночі стала наступати інша, нова Русь — Русь охлократична московська.

Московщина.

В Московщині — цій далекій окраїні старої Київської варяжської держави — Русь вкорінилась була дуже слабо. *). Новій подібній татарській охлократії вона не в стані

була ставити опору і дуже скоро стала вливатись в її ряди. Оця русифікація татарського державного апарату, який покрив собою Московщину, поклала основи російській охлократії — з неї виросла вся пізніша Росія. Зпочатку крім мови і православної віри нічого іншого ця нова охлократія від старої Руси не перейняла. Назву Русь і поняття Руси в значенню національному стала московська охлократія вживати тільки тоді, коли в сумежній Литві вона наткнулась на витворену там вже органічну руську націю, і коли тамошня руська класократія, розложившись та ослабивши злую з Польщею свою монархічно-класократичну літовсько-руську державу, відчинила тим самим двері для перемоги сусідньої московської охлократії. З того моменту Москва розпочала "собіраніє руських земель" методом тим самим, як на другому краю Європи збирал французькі землі Париж.

В Москві при помочі татарського державного апарату, який вкінці опинився в руках Великого Князя (що став відтоді все частіше вживати титулу Царя), місцева нечисленна боярська класократія була винищена дуже скоро. Боярство московське, яке настановило пануючу династію, думаючи під її фірмою правити самім необмежено, було зметене царськими опричниками так само як Капети змели вибравших їх феодалів; як сьогодняшній совнарком винищив чрезвичайкою настановивший його з метою "диктатури пролетаріату" російський робітничий клас, як взагалі всяка охлократія нищить скрізь і завжди таку здезорганізовану і здеморалізовану класову аристократію, що в своїм внутрішнім безсиллі сподіється при помочі охлократичного безкласового державного апарату і при піддержці "народу" завести "диктатуру" свого класу.

Одержавши перемогу на місці, московська охлократія кинулась здобувати нові землі. Підійшовши до сумежної Литви, вона супроти тамошньої руської князівсько-боярської класократії стала вживати того самого методу, що Капети супроти класократії французької. Від цієї літовсько-руської класократії московська охлократія перейняла всю ви-

*) Як відомо державна організація Московщини зачалася понад 200 літ після повстання Київської держави. На княжім з'їзді в Любечу (в 1097 р.) Вол. Мономах настояв на

творену вже там органічно руську національну культуру, але в цю культуру вложила вона зовсім інший охлократичний зміст. Тамошні руські гасла органічно-національні перетворила вона в гасла “Царські”, казъонні, державні і вжila їх на винищенню руської класократії; на зруйнування органічних, національних підстав Руси; на механічне прилучення до нового московського державного центра, во імя Руси і при винищенню Руси, старих руських земель. Процес цей відбувався з переривами, комплікувався змінами династій і заміною при цій нагоді одної російської охлократії іншою, але суть його осталась та сама і по сьогоднішній день.

Завойованню російської охлократії піддавались одна за другою всі сі сусідні землі, де попередня класократична влада була вже розложена демократією. Так була завойована зпочатку частина Білоруси, потім частина України, потім Польща і Литва з рештою білоруських і українських земель, і т. д. і т. д. Метод цього завойовання був скрізь одинаковий. При помочі сильного централістичного державного апарату, за яким стояла сильна стала армія, і при підтримці місцевих охлократичних елементів піднімався в країні, що мала бути завойована, “народ” проти “панів” і тоді, коли “пани” були вже в достаточній мірі перерізані і залякані, а “народ” загінотизований могутністю і непереможностю абсолютичної охлократичної влади, приходила ця влада, увільняла “народ” з під ненавистної йому політичної влади здеморалізованих “панів” і всіх повертала террором в послушну собі, нічим між собою органічно не звязану, стадну залякану юрбу.

Розуміється поняття “народу” і “панів” на протязі століть мінялися. Супроти русько-литовських князів, “народом” було дрібне боярство; супроти козацької городової старшини — козацька неосіла чернь; супроти правобічної української шляхти — гайдамацьке селянство; сьогодня проти “буржуза-зій” підіймається “пролетаріят” і т. д. і т. д. Але результат був скрізь і завжди однаковий. Охлократичні провідники юриби одних націй помагали нищити не тільки власну здеморалізовану класократію, але і класократію інших націй. “Черкасішки” різали по царському наказу не тільки своїх “панів-ляхів”, а й бороди московським боярам; “кацапи” розирали не тільки зі своїми “барами”: а і різали чуби у “хахлов”. Одні і другі звіль-

няли “польського мужика” з під влади “польських панів”, а знов здекласовані і охлократизовані польські, українські, московські, балтійські та всякі інші “пани”, сидючи по петербургських канцеляріях, европеїзували і досконалили весь цей охлократичний державний апарат, затягаючи петлю на своїй власній шніці і на шніці всіх оцих “російських націй”...

Росія.

Моральний авторітет російської охлократії — так само як французької, як і всякої іншої — спірався на тому захисті, який знаходили в реакційній абсолютистичній владі безчисленні пасивні “народні” російські маси перед примусом їх до більше інтензивної матеріальної продукції і громадської творчості з боку матеріальної і політично активних, чи то класократичних, чи — по розкладі класократі — демократичних елементів. Поки “пани” були такими самими рабами царськими, як і “народ”, поки вони не сміли проявляти ніякої власної матеріальної і політичної акції, а мусіли робити тільки “панщину”. Цареві таку саму, як і народ робив їм — але не як панам, тільки як рабам царським — доти в пасивності і нерухомості благоденствував народ і доти влада охлократичного Царя — оточена ореолом всемогутності, перед якою тримतи пани — мала повний моральний авторітет серед пасивних народніх мас і була — як і вони — непорушна. Всі спроби нечисленних здемократизованих класократичних елементів підняти народ проти Царя, кінчалися для них ще трагічніше ніж у Франції, бо тут вони були без порівнання менше численні і ще більше розорошені та здезорганізовані. Повстання декабристів, повстання української правобічної польноофільської шляхти з її “золотими грамотами” до народу, були знищені руками самого народу, навіть без великого зусилля з боку охлократичного державного апарату. Не від здемократизованих та здезорганізованих класократів, не від мягкотілих російських “каючихся дворян” прийшла загибель для старої охлократичної Росії — і мабуть не від всяких соціалдемократів, не від “каючихся” вже тепер “пролетаріїв” прийде загибель для нової Росії большевицької...

Як у Франції продаж державних урядів, так в Росії увільнення дворянства од примусової служби державі поклаво першу основну розколину в правлячу охлократичну вер-

ству. Бо як не було здеморалізоване і зdezорганізоване дворянство всіх російських націй, але воно російському охлократичному державному апаратові, **останками своєї колишньої класократичної культури**, надавало певну внутрішню єдність так само, як французькій охлократії надавали таку саму єдність титуловані слуги Людовиків. Хоч і одностороння тільки (а не так, як напр., в класократичній Англії, де не тільки лицарство Монархові, але й Монарх присягав на вірність лицарству), хоч і охлократична, але ще по старому класократичному атавізмові була у цього “служилого дворянства” дійсна вірність Цареві. По “оддворяненню” російської охлократії провести виразну границию між охрannиком і революціонером ставало з кожним днем все трудніше. Обох лучила однакова зненависть до “панов”, до “буржуазії”, до всіх матеріально продукуючих класів. Не Цареві, як голові держави, служила вже більшість османніх “царських слуг” — а системові, при помочі якого вони державу і її голову — Царя — використовували необмежено для себе. Систем же, метод правління, з якого вони жили, хоч і перемінився зовсім персональний склад його верхів — остався той самий і при большевизмі. Тому перехід охрани в комуністичну чрезвичайку, перехід ‘великої більшості державного апарату і армії з під влади Царя під владу совнаркома, міг статися, так як він стався, майже в один день з хвилиною, коли Микола II не схотів прийняти на себе ролю Івана Грозного: не зважився, як той, вирізати “поміщиків”, “фабрикантів”, “ліберальних генералів” і взагалі всіх “ворогів Царя і народа”, та не зважився, як Цар Освободитель, ‘забрати решту землі від дворян, щоб віддати її в спільнє і общинне володіння селян...

Стара російська юхлократія упала тому, що вона вже стала не народньою, що вона стратила підстави, на яких держиться всяка охлократія. А стала вона не народньою з тих самих причин, що і стара охлократія французька. Для удержання свого чим раз більшого державного апарату і все більшої армії вона потрібувала чим раз більше податків і грошей; вона мусіла поступатись своїми принципами і мусіла розкладатись під примусом необхідності матеріальної продукції, матеріального розвитку.

Російське земельне дворянство не тільки не зуміло стати потрібними в очах народ-

ніх мас, а дожило до цього, що ріжні ліво-охлократичні “народні божді” зробили з нього найбільше лю того “ворога народу”. Воно не було звязане з масами одною нацією, бо взагалі поняття органічної нації ні це дворянство ні ці маси не знали; воно було відірване від мас охлократичним державним апаратом, який власне виріс з того, що oddілив народ од панів, взяв під свою опіку народ, а панів “чинами і жалуванням” загнав до служби оцій своїй народній державі; воно в поняттю народа не мало ніяких власних прав на свою землю, бо ж цею землею воно володіло, не як англійські лорди по праву свого меча, а по царській милості за службу царську, і Царь, коли б тільки захотів, міг їм їхню землю одібрати, як це сталося при знесенню кріпацтва. Врешті це дворянство, увільнене в кінці од державної служби, але і не допущене до правління державою, нічим, як клас, своєї здатності до влади і своєї потребності для держави --- як що не рахувати короткого періоду земства — не проявляло. В результаті російське дворянство яке охлократичній владі царській було колись покорилось і в ній порятунку шукало, тепер, завдяки цій же охлократичній владі, завдяки одступству од своїх природних класократичних ідеалів, було позбавлене всякої сили і всякого морального авторитету в очах пасивних мас. Воно опинилось на своїй батьківській землі в характері нічим не звязаних з народом “поміщиків”, і на них “народ”, коли вони задумали касувати трьохпілля та заводити інтенсивне хліборобство, став дивитись, як на “чужинців кровопійців”, що одержали підступом од Царя незаконне право на народні землі. Народний гнів за це звернувся не тільки проти них, але й проти Царя, який з оборонця народа од панів, став тепер в народніх очах оборонцем цих панів од народу.

Коли ж до цього, з тих же самих економічних мотивів: — щоб удержати необхідний для існування російської держави в Європі рівень матеріальної культури — перший гробокопатель старої охлократичної Росії, Вітте, став так само як Кольбер у Франції, заводити на “казъонні пособія” російський промисел, торговлю і фінанси, плодючи в той спосіб своєрідну російську ліберальну буржуазну демократію; коли у відчинених ним вищих школах він став фабрикувати масу інтелігенції, що пішла в революції

люцію, бо казньонних посад для неї не вистачало; коли другий гробокопатель, Століпін, задумав знищити підставу російської охлократії: общину, та при помочі поліції хотів привчити російського мужика до плодоперемінного “хуторського” інтензивного хозджества; коли врешті Цар, злякавши сь “панів”, дав їм “конституцію” і приказав народові вибрати цих панів до Думи, щоб вони там — по глибокому пересвідченню народа — п'єтлю на народній шії затягали — то розуміється весь моральний авторитет старої російської охлократії в масах народних упав. Руїну цієї охлократії тільки довершили дві програні війни і в звязку з цим, а особливо в звязку з загальною військовою повинністю, такий повний упадок страху в масах перед армією, що новій комуністичній охлократії треба було пролити море крові, щоб встановити знов необхідний для всякої охлократії оцей страх мас перед “красноармейцем”.

У Франції, як знаємо, місце поваленої охлократії зайняла в кінці кінців демократія. В Росії умов для перемоги демократії не було. Поняття одної російської нації і одного російського патріотизму, на якому могла б спекулювати перед народом демократія не витримало в Росії. Під охлократичним державним апаратом російським ворувалися ще недовніщені обломки окремих націй. І тому демократія, яка без “патріотичної” спекуляції існувати не може, мусіла б розбитись на окремі нації. Але ж тут на національному ґрунті в дальшій перспективі вона передчуває пайстрашнішу для неї і найбільше їй ненастинну перемогу класократії. Одна тільки охлократія могла врятувати єдність і неподільності Росії, без якої існувати не могли ті демократичні елементи, які знали, що самі вони державних окремих націй витворити і над цими націями запанувати не в силі. В цім лежить одна з головних причин такої швидкої і радикальної перемоги комуністичної охлократії в Росії.

Крім того оці російські демократичні елементи — не рівня таким же елементам французьким. Там розклад класократії не завершився виключно її охлократизацією, а пішов по лінії демократії. Як було сказано вище, з переважно протестантської частини розложені французької класократії, що була за для віри усунена від двірських охлократичних посад, повстала матеріально прос-

дукуюча, багата національна французька демократична буржуазія. Сполучившись з таким же міщанським численним напливовим елементом і національно його засимілювавши, ця буржуазія, зміцнена ще масою революційних “нуворішів”, в кінці кінців таки купила, розложила, і осідала французьку охлократію. Російська класократія тільки зохлократизувалась. Національної, матеріальної продукуючої, російської демократичної буржуазії була невеличка жменька. Решта — теж численно як на всю Росію дуже невелика — це були або ще незасимільовані, або тільки часово тут перебуваючі чужинці, або матеріально непродукуючі торгові і фінансові посередники — Жиди. Останні в російських умовах мусіли зразу ж одрітись од мрій про своє панування при посередництві демократії і, поки час, мусіли рятувати себе піддержкою всіма силами комуністичної охлократії, бо в противному разі вона би їх вирізала до щенту. Знов же розбагатівші з війни та революції ріжні злодії і спекулянти того самого типу, що достаточно перехилив був перемогу на бік демократії у Франції, тут, в Росії, в своїх по демократичному свободолюбивих і республіканських змаганнях поки що безсилі. Російська охлократія не вела досі побідних зовнішніх “наполеоновських” війн, які дали б цій демократії дійсно “добру золоту валюту”. Натомість весь охлократичний державний апарат разом з армією зберігся тут для внутрішнього ужитку і російській демократії звертили його проти себе, небезпечно. Врешті головне ядро російської демократії: — матеріально непродукуюча і позбавлена опори в грошовитій демократичній буржуазії, а тому безсила, до того ще вкрай здеморалізована — інтелігенція, серйозним ворогом для охлократії розуміється бути не могла. В результаті в Росії установилась знов дійсно “народнія”, на пасивності мас оперта, глибоко реакційна, крайне ворожа до всякої неполіцейської — матеріальної, політичної і духовної — творчості, охлократична комуністична влада.

Але і над нею, як і над старою царською охлократією, висить дамоклів меч всякої охлократії: питання матеріальної продукції. На ньому Красін (чи його наступник, — Ред.) зломить собі шию, як і Вітте. Бо не можна, здобувши собі моральний авторитет в очах “народу” винищеннем продуцентів і своєю власною матеріальною непродуктивностю

та присушию всім воюючим пророкам по-гордою до матеріальної праці — потім охлократичною поліцією примусити цей народ продукувати. Бо охлократичною нагайкою можна погнати загінотизовану страхом по-луголодну юрбу, що найбільше, на якусь стадну примітивну роботу.. Ale при високій техніці матеріальної продукції, яка вимагає вже не стадного, а індивідуального, свідомого і організованого зусилля — поділу праці і творчого напруження не тільки фізичних але і духових сил кожної одиниці — охлократична, хочби і комуністична нагайка тратить всю свою чудодійну силу. Привчити “народ” працювати самому — з юрби зробити добровільно працюючих, по ріжким способам праці організованих і свідомих своїх завдання продуктентів — цього ніяка охлократія світа не зуміла.

Пасивні маси по всі віки втягались до інтензивної матеріальної творчості тільки двома шляхами. Або, обдурені примарами своєї суверенності і заоочені хвилевим — переважно грошовим — зиском, вони працювали для цього зиску, при чому працювали без ритму, без захоплення, без радості, працювали вічно змучені тим безмежним хаосом продукції, який ми бачимо під проводом демократії. Або ж, захоплені персональним прикладом правлячої верстви, звязані з нею органічно по класам одною моралю, одноко нацією, одною державою, вони творили не по “8 годин в день”, а по цій внутрішній радості творіння, з якої повстали колишні цехові “кунстшюки”, з якої виросяла вся сучасна техніка, — творили духовим зусиллям всіх і кожного зокрема ці ритмічні, все вищі і складніші форми техніки, штуки і продукції, які ми бачимо під проводом класократії.

Перший шлях не може вийти з Росії. Перемога в ній демократії залежить від долі Західної Європи. Коли європейська демократія найде ще в собі досить сил, щоб не тільки дурити далі та держати у себе в послуху свої пасивні маси, але ще повернути в свою колянію сто з лишнім міліонів російського “народу”, то продукцію зорганізує в Росії, так як це споконівку бувало той або інший “Імець” (слово це в Росії означало колись всякого чужинця). Із сучасних комуністичних “оборонців народу” зробить він стражників для своїх нових фабрик, факторій і плантацій і буде в Росії х�ювати доти, доки не знайдеться новий Пугачев.

Стецька Разін чи Ленін, який всю цю імпортовану техніку знов при помочі народного бунту зруйнує. Або ж навпаки, Європейський Вавілон — якого техніка переросла його громадську мораль і який цею технікою для оборони своїх брехливих “демократичних” принципів свободи і справедливості” озброїв в сучасній світовій війні юрби варварів — згине і його, як це сталося з Римом, залють, та всю його цивілізацію зруйнують кочові, матеріально непродукуючі, хижакицькі і грабівничі орди, з них же першою буде та, що вже зруйнувала — демократичною Антантою озброєну і в знаряддя її цілістики було повернуту.. Росію.

Такі тільки наслідки може дати перемога демократії, або перемога охлократії.

Але може ще прийти перемога класократії. Можуть відродитись серед Українців, Білорусів і Великорусів оці, думами народніми предсказані, лицарі (богатирі) невіраючі. Можуть віджити старі та до них прилучитись нові, матеріально продукуючі, але заразом лицарські, вояйничі класи. Може серед кожної з цих трьох націй зорганізуватись та обєднатись під своїм власним, окремим, національним і класократичним монархічним проводом перший, основний лицарсько-хліборобський клас. Своєю внутрішньою силою, своєю лицарською одвагою і своїм захопленням громадською творчістю та матеріальною працею він може потягнути за собою пасивну масу і, здобувши в її очах авторітет, може покласти він органічні основи для існування кожної з цих трьох сильних класократичних держав і націй. Може біля цього першого основного консервативного класу розпочатись в кожній з цих національних держав наростання нових продукуючих “поступових” класів, в міру органічного та ритмічного зросту власної національної продукції, матеріальні та духові праці. Може до законом нації обмеженого, служебного: класократичного, — а не до самодержавно і необмежено правлячого нацією: охлократичного — державного апарату увійти — або до класово її присущих: духовних контролюючих, а не до демократичних посередницько і фіктивно правлячих функцій повернутись — чесна, ідейна, матеріально непродукуюча інтелігенція. І можуть врешті ці три національні класократичні держави, не страшні одна другій — бо органічно звязані зі своєю рідною землею і зі своєю власною національною про-

дукцією (а не з охлократично-кочовицічим грабуванням чи демократично - колоніяльною “експанзією”) — заключити союз між собою і спільними силами врятувати свої “великі і обильні” землі як від охлократичного, так і від демократичного розвалу..

Підкresлюю: союз, а не федерація. Федерація для недорозвиненої нації означає завжди факт, що її національна аристократія абдикує зі своїх прав та обовязків; що вона не уміє сама дати собі раду зі своїми пасивними масами; що вона не в стані сама, без чужої допомоги, правити ними; що вона не має сили зорганізувати їх в окрему, незалежну націю. Без витворення власної сильної аристократії не може бути Української Нації. Отже коли ми хочемо бути нацією, ми мусимо здобути державну незалежність і мусимо відкинути всяку федерацію, бо федеративні гасла деморалізують за родки нашої аристократії, загрожують процесові її зросту, зміцнення та внутрішньої консолідації. Натомість політичний союз з Білорусею і Великорусею це категоричний імператив закордонної політики нашої будучої Держави, нашої будучої правлячої національної аристократії. Тільки активною політикою в справах “Руського Сходу” Україна зможе забезпечити собі — здобуте її внутрішніми силами — незалежне державно-національне існування. Пасивне становище приведе нас неминуче до руїни, до нового загарбання нас активнішими в цьому напрямі націями. Така активна політика може бути трояк: 1. або як авангард демократичного Заходу в руйнуванню і розлаганню Руського Сходу, 2. або як авангард охлократичного Сходу в руйнуванню Заходу, або врешті як авангард в органічному класократичному відродженню Руського Сходу, в його обороні як перед західною демократією так і перед азіяtskyoю охлокра-

тією. Перша політика вже змонополізована Польщею, друга змонополізована Москвою і, ставши на перший або на другий шлях, ми зможемо бути тільки пасивними попіхачами Польщі або Москви, гарматнім мясом в їх боротьбі між собою. Тільки третій шлях єсть нашим старим традиційним національним шляхом, від часів держави Галицько-Володимирської, Литовсько-Руської і козацької, в добі її могутності за Великого Богдана. Як політика традиційно-національна — вона мусить бути політикою всіх нас, українських донсерватистів класократів. Україна, як окрема незалежна національна держава, мусить або загинути, або стати на чолі великого грядучого руху — органічного і національного відродження всіх трьох Русей: їх геройчного зусилля скинути з себе як смердюче ярмо східних кочовничих охлократичних орд так і брудну лапу облесливої і розлагаючої, сьогодня тріумфуючої західної демократії. І навіть всякі т. зв. “міжнародні комбінації” Україна зможе повернути собі на користь тільки тоді, коли вона в пиганнях “Руського Сходу” буде чинником позитивним, будуючим, а не негативним і руйнівним: коли органічне, класократичне і національне відродження трьох Русей (в якому Україна має всі дані зainяти перве місце) зміцнить їх спільну союзну силу а не ослабить цю силу в порівнанні з тією минулою “всеросійською” формою їх охлократичної і механічної “неділимої єдності”, яку вони з великою шкодою для себе були дослідивши. Як чинник, призначений “на ослаблення Руси” — Україна це *unquantifiable negligible* і, як така, вона може фігурувати лише в літературних мріях наших “хитрих” демократичних дипломатів, або в утопійних комбінаціях їхніх не менше хитрих, але і не більш розумних, союзників.

(Писано 1922 р.).

A. Білопольський.

УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ

Український національно-державницький рух має в сучасній стадії свого розвитку чісленну, роскошану по цілому світі, еміграцію, яка мусить і може стати поважним, а при сприятливім збігу обставин навіть рішучим, чинником в боротьбі за створення Української Держави.

Кождий політично більш чи менш активний емігрант свідомий цього. Навіть більше — в рядах еміграції досить поширене почуття обовязку і відповідальності, які спадають на неї в цих критичних для нації часах, коли на рідних землях всякий політичний та культурний розвиток загальмований окупантами, і загрожене навіть фізичне існування народу. Нескрісталізованим натомісъ являється поняття, в якій формі еміграція зможе виконати своє завдання.

Отже, питанням до розрішення є знайти шляхи і способи організації, і над ним мусить спипитися кождий емігрант, який відчуває обовязок прилучити також і свої зусилля до спільнотої державницько-національного чину.

В першу чергу повстає необхідність доказаного окреслення, що власне може дати сучасна українська еміграція Рідному Краєві. Від правдивої відповіді на це питання залежить, чи емігрантські угруповання скерують свої зусилля на річі можливі досягнення і корисні для справи, чи розгублять свої і без того порівняно слабі сили на по-гоню за мріями та на суперництво в річах другорядного значення.

Отже перш за все треба усвідомити собі факт, що еміграція, як така ніколи не привнесе з собою проводу в Рідний Край. Проводом вона не зможе стати навіть, коли стояла на висоті своїх завдань, себ-то була в стані духовно об'єднатися і витворити коли не єдиний кермуючий орган, то принаймні загально признані авторітети. Не стала вона проводом тому, що на плеканню національного почуття, ідеології, мови, штуки нігде і ніколи національний провід не вироблявся. Дійсні провідники можуть вибитися наверх і повести за собою маси тільки в двох процесах: у війни і в господарстві, се-то або зі зброєю, або з плугом чи станком під рука-

ми. Провід недержавної нації може стати законним, себ-то загально визнаним, не через літературну перемогу над суперниками, а лише після перемоги над зовнішнім ворогом по відвойованню території.

І Ленін, і Пілсудський, і Масарик, навіть, Магомет були лише кандидатами на провідників, аж поки не вернули до краю. І не всякий емігрант чи група, повернувши до краю, перебирає провід. Напр. московські есери і меньшевики, що були перевезені разом з Леніном у запломбованому вагоні, або польський генерал Галлер, що вернув до свого краю з готовим військовим загоном, до впливу і проводу на своїх землях не дійшли, хоч мали для того сприятливі зовнішні обставини, ніж їх суперники.

Щоб прийти до проводу, еміграція мусить получиться з масами. Можливість такого отримання виникає лише в ряди-годи в наслідок завершення певних міжнародних і внутріполітичних в межах окупації процесів, на які еміграція впливу майже не має. В процесі організації і ведення до збройної боротьби і в господарстві матимуть чинність та значення не тільки здібності, посвята та енергія організаторів, але також внутрішні стихійні рухи в суспільстві, як рівнож і перехресні впливи сторонніх ворожих і сприятливих сил. В таких умовах повстає і закріпляється провідна верства. Еміграція все ж відограє в таких обставинах величезну роль, розмір якої визначається її силою і моральною вартістю.

Найголовніший практичний висновок з цих спостережень мусить бути той, що творення закордонних взаємно себе виключаючих і поборюючих центрів з претензіями на урядову чинність чи якусь “репрезентацію ідеї” є стратою часу на річі в самих початках за- суджені на невдачу. Дійсний провід, що згуртує коло себе національні державно-творчі сили витвориться при відповідних обставинах тільки на території, і завданням еміграції є зуміти передати народові скристалізований національний ідеал, загублений масами в наслідок ворожих заходів, захопити ним маси і знайти найбільш доцільні організаційні форми для його здійснення.

В процесі боротьби, починаючи від 1917 року і по нинішній день, віджив і набрав сили та здібності зрушити маси ідеал незалежності державності. Цей ідеал не вперше приходить до свідомості мас. З ним залишила Рідний Край понад 200 літ тому широка хвиля Мазепинсько-Орликової еміграції, яка зійшла з політичної сцени, не спромігшись передати його наступним поколінням. Трагіка 1917-1918 років полягає якраз у браку ясної свідомості національного ідеалу Гетьмана Мазепи і його наступника Орлика. Найцінніші часи двох перших універсалів Центральної Ради були страчені на поборення державно-незалежницького руху во імя манівців демократії і єдиного загально-російського революційного фронту. Третій універсал, яким оповіщалась самостійність, не як ідеал, а як тимчасовий компроміс з дійсністю являвся гострим запереченням попереднього курсу і викликав в масах скорше враження нецирої спекуляції для затримання влади, ніж горячого ідеалістичного пориву. В таких обставинах він, розуміється не міг захопити мас.

Сучасна еміграція має всі данні виконати з успіхом своє завдання. Хоч вона і не має тієї напруженості державницьких хотінь, яку мала після довгого періоду дійсного виконання влади еміграція мазепинська, але сучасна еміграція є численніша і має перед собою ворога матеріально і морально ослабленого революцією, який ще не пройшов усіх кріз на своєму шляху до стабілізації.

Наша сучасна еміграція є не тільки політична, яка лишається поза межами Рідного Краю виключно з огляду на непримириме ставлення її до окупантів і останніх до неї. Поза цею порівнячно нечисленною групою є ще досягаюча кількасот тисяч маса еміграції економічної, що легально залишила Рідний Край і не стратила права і можливості повороту навіть після змін, викликаних останнім розбором Польщі.

Хоч ця остання не надається по своему характеру до боротьби через брак політичної активності і глибшого зрозуміння національно державницьких стремлінь, але значення її не слід зменшувати. По перше така еміграція навіть при мінімальних зусиллях її провідної верстви буде в стані проіснувати навіть двіста літ, які не могла продержатися еміграція мазепинська, а по друге її наявність матеріально полекшує і

полекшуватиме яadroю політичної частини і даватиме змогу виділятися в процесі розросту кадрам дальших борців за національну справу.

Поза ясним усвідомленням національно державницького ідеалу не менш важливим являється зформулювання і обґрунтовання найбільш доцільних і досконаліх форм його здійснення.

Сприятливе для поневолених Совдепією націй закінчення московсько - фінської війни дає всі підстави сподіватися, що час проби українських державотворчих сил — недалекий. Ця війна, незалежно від її висліду, виклике такі зовнішні комплікації та внутрішні роскладові процеси, що розвал охлократичної головки може стати неминучим і мати своїм наслідком більший чи менший параліж влади на всіх просторах, як це нераз мало місце в історії московської орди.

Від того, що буде скорше і ліпше зорганізоване, Київська оборона чи Московський наступ, залежатиме не тілько доля України, але й цілої Східної Європи та Центральної і Північної Азії.

Трудно, розуміється, докладно передбачити ту обстановку, в якій українські державотворчі сили вийдуть на поверхню політичного життя і те відношення сил, що виявиться між Україною і окупантами. Певні припущення мождиво зробити на підставі досліду попередньої історії. Україні тепер, як і в минувшині, доведеться витримати на тиск Сходу. Лише відстоявши себе, вона набуде моральне право і фактичну можливість взяти чинну участь в його організації та упорядкованню. Братися до запанування “у своїй сторонці”, відкидаючи разом з тим завдання упорядковання цілого щонайменше Сходу Європи є, розуміється, дітвацтвом. Це завдання стримати Схід мусить бути виконане не в наймах у Заходу, а при можливісті найменшій залежності від нього.

В княжій добі Схід революціонізував між українцями так званих татарських людей, яким обіцяв недосяжні соціальні полекші за допомогу проти князів. По перемозі княжої влади татарських і нетатарських людей масово виловлювано, і ними були заповнені невільничі ринки цілого тодішнього світу.

В часах руїни Московський уряд бурив посполітих проти так званої сваволі козацької старшини, обіцяючи їм повну волю. Коли спротив старшини був зломаний і гетьманст-

во скасоване, то в Україні було заведене таке кріпацтво, що попередні натуральні повинності для козацької держави виглядали на нездійснім мрії.

В часах “великої безкровної революції” 1918 р. московська орда викинула гасло оборони українських працюючих мас проти визиску “буржуазних прихвостнів” Центральної Ради і “московських поміщиків, капіталістів і генералів” гетьманського уряду. Після повалення гетьманського уряду в Україні був впроваджений Москвою такий нечуваний масовий терор і колхозний визиск, що молоде покоління не може повірити старшим про умови матеріального добробуту і культурного розвитку в передбільшевицьких часах, бо впрост не в стані собі його уявити.

Отже коли триматися історичних аналогій, то треба судити, що революційні ідеї Сходу будуть і цим разом принесені з Московщиною на штиках з метою побити ними українську провідну верству і потім робити з народом, що схочеться. Немає сумніву, що тепер вони прийдуть в консервативних шатах: аптеоз царя, як ключ до розрішення всіх соціальних проблемів цілого світу; рівність, а радше безправність перед ним і сліпий послух перед його іменем всіх незалежно від раси, релігії, культури і національності; спільній “котелок”, як найвижче соціальнесяянення для міських низів; свобода господарчої ініціативи і можливо найдрібніша приватна власність, як найновіше в світі гасло соціального поступу для села.... Все це буде протиставлене українській отамансько-демократичній розбещеності. До того прийде якася фанатична месіянська ідея для рос-

палення мас, — не має значення, чи буде це відроджене православіє, чи славянофільство, антисемітизм, евразійство чи щось інше. — В співзмаганню з українським повстанством, священням ножів по лісах та ярах, трикутниками смерти, зимовими походами та іншими “рейдами” грядуча московська орда, без сумніву, знайде відгук, як знаходили і попередні в широких українських масах, які легко потрафить піддути правом на мову, на громадські печатки з тризубом, на жовто-блакітні прапори для волосних управ і тому подібними дрібницями, оскілько їй не перешкодять міцні своєю ідейною стійкістю і ліпшою організацією сили українського консерватизму.

Тому власне на українському гетьмансько-консервативному рухові лежить величезна відповіальність спромогтися на приборкання отамансько-демократичного розпорощення українських сил і на передання масам грядучих консервативних ідей в українських, а не московських формах.

Немає ніякого сумніву, що вся українська ультрапоступова інтелігенція, яка все йшла за народом, а не намагалася вести народ за собою, програвши українську справу проти московського царя, вся кинеться в консерватизм український, бо того саме хотітиме народ. Замісто отаманів і полковників пішлаб мода на покутніх гетьманчиків. Але це буде вже запізно і аж так далеко не вільно нам нашу державну ідею дискредитувати. Почуття великої відповіальності, яке тяжить на гетьманських хоч ще і не численних, але міцних духом силах, мусить додати їм завзяття і витревалості, щоби з честю виконати те завдання, яке Провидіння покладе на наше покоління.

Б. Лихопой.

НЕ ПАДАЙМО В ТУГУ

Не падаймо в тугу, Вкраїнці,
Відкиньмо свій смуток, жалі,
Що знову панують чужинці
На нашій одвічній землі.

Що знову знущання й розправи
Наш Край від займанців прийма,
І назви його, як держави,
На мапі Європи нема.

Роспуха та сльози спасіння
Від лиха цього не дадуть;
Нам єдності треба та вміння,
Щоб силу відпорну здобути.

Незломної сили нам треба
Такої, як криця міцна,
То й ласка прийде нам із неба
Край встане з летаргії-сна.

Нам треба упертої волі,
Шоб творчості шляхом піти,
Закинуту ідеї всі кволі
І провід державний знайти.

А провід той є одинокий
Придатний на нашій землі:
То уряд Гетьманський високий
З Гетьманом Павлом на чолі.

Цей уряд зіпхне у могилу
Все те, що руїну несе,
Утворить незломну ту силу,
Що нашу отчизну спасе.

Безладдя, сваволя, роздори
Заникнуть при владі такій,

І наші родючі простори
Дадуть нам достаток, спокій.

Бо влада гетьманська не знає
Ні партій, ні клік серед нас,
А всіх патріотів скликає
До праці в рішучий цей час.

Нас кличе усіх до будови
Держави в своїй стороні,
Де стілько козачої крові
Teklo по партійній вині.

І будемо ми, громадяне,
Коханими дітьми в Краю;
Селянство, службовці, міщане
Всяк знайде там долю свою.

А влада Гетьманська подбає
З'єднати в державі новій
Все те, що завзяттям палає
І дасть їй найкращий розвій.

З недавніх часів бо зосталась
Нам згадка, якою була
Вкраїна, і як розвивалась
При владі Гетьмана Павла.

Єднаймось же в гурт, патріоти,
Подальше від жалібних мрій,
Ставаймо мерцій до роботи,
То будем в Державі своїй.

Гетьмана, вояцтво, старшину
І люд наш, Всевишній, храни!
Верни Самостійну Вкраїну,
Державу і Волю верни!

ПОСТАНОВА УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ
філії Союзу Гетьманців - державників »Плуг та Меч«
 в Респ. Аргентині.

Ми нижчепідписані українці - осадники, купці та сельсько-господарські трудівники 12-ої Лоти, Чако, респ. Аргентина, зібралися в кількості 23 осіб приявних в господі п. Якима Кубая, на запрошення ініціативного гуртка 26 Листопада • 1939 року, о год. 16-й, за головування п. Паладія Галайчука та з писарем Стратоном Чернієм з метою, щоб громадно обміркувати способи поліпшення життя українського в Аргентині та здійснення організації яваної допомоги народу нашому, що він стогне, угинається в ярмі чужинецькому в Европі далекій, обміркували причини лихоліття українського і, вбачаючи певний лік на хороби наші національні, одностайно вирішили постановами:

1. — Дякуючи гостинний Аргентині за її справедливі закони та полекші в нашему повсякденному життю, Урядові Аргентинському, прирікаємо нашу лояльність, вдячність та повний послух всім Його декретам, законам та розпорядженням.

2. — Переглядаючи історію тисячолітню нашої далекої Батьківщини, бачимо, що Українська Держава пишалася в багацтві та славі, коли правили Нею мудрі Рюриковичі та преславної памяти великі її Гетьмани: Богдан Хмельницький, Мазепа, Дорошенко та Конишевич - Сагайдачний. По утраті державності нашої, завдяки розбрата "з-за лакомства нещасного", нарід наш втратив поволі і хіть, чи то інстинкт, до утримання, розвою та оборони своєї, вічно загроженої Держави. Сусіди України, що лишили, вони щоб загарбати собі цей ласий кусень землі та примусити працювати на себе її працьовите населення, всіма засобами своїх держав здолі приснити у народу нашого відповінь на чужі зазіхання і любов його до своїх славетних традицій. І став він, наш народ вільноподібний, коза-

чий, наймитом у зайдів драпіжних. Дивлячися на приклад інших, культурніших народів, зрозуміли ми, що хоробою лютою, яка точить від давна організм Український, є наша бездержавність і лік на цю страшну хоробу нашу бачимо в плеканню наших найкращих традицій, серед яких на першому місці ставимо відновлення дідичного Гетьманату. Най нам освітлює наш життєвий шлях наша вірність лицарська Гетьманові нашему Павлові Скоропадському та Його Родові, визнаючи ми за Ним та його Родом незаперечні права на трон Гетьманський в Святій Столиці нашій — Києві. В Ньому, Гетьманові Нашому, вбачаємо втілений Маєстат Української Нації, послух наказам Якого, доведе Українців до відродження Української Держави — Гетьманської та закріплення її на віки всі потомній. Зникне розбрат, непошана до своїх країн синів за те лиш, що "вони — свої, наші" повстане одна воля, один нестримний гін до впорядковання занечищеної хати Української.

Щоби знищити всі лихі впливи — роботу наших національних ворогів, наше розбиття, розсварення та опанування спрямовану, через прищеплення нам чужих і без краю шкідливих ідей та напрямків, як соціальних, так і в царині віри (комунізм, анархізм, соціалізм та сектярство: штундісти, євангелісти, авдентисти, редемптористи то що) ми зібрали тут постановляємо одноголосно: прийняти методу організовання нашого, яке виробили собі чесні Гетьманці - Державники, що вони без бундючного самохвалення, скромно, чесно, без розголосу, в житті вже від двадцять років, з незломною вірою в правоту справи своєї, переводять, та засновувати тут, у нас в Чако, її першу філію Союзу Гетьманців-Держав-

ників, що він має свій осідок-централю в Аргентинській столиці — Буенос Айресі.

Складаємо одноголосно всі присутні клятву — приречення на вірність Гетьманові України, Павлові Скоропадському та Родові Його, а союзу Гетьманців - Державників в Аргентині, яко філія Його, приобірюємо коритися всім його наказам та братерським порадам. , ,

3. — Щоб стати в пригоді Рідному Краєві, який, при повній байдужності до лиха українського культурних народів світу, докотився до нечуваного пекла в державах Московській (особливо), Польській, Румунській та Угорській, постановляємо: стати чинно до творення кооператив та запомогових гуртків, що стануть нам всім в пригоді та подбають за піднесення духовного рівня нашого, а що найголовніше. — навчать нас шукати рятунку на наші українські лиха лише в саміх собі.

4. — З вірою в Бога та в Батьківщину гуртуюмось довкола Гетьмана нашого, так як то роблять Англійці, Французи, Німці, Японці та інші дрібніші народи. Щезне навіки серед нас, як огидливий виплід нашої недержавності, лихії пам'яти: отаманія, “гуляйпільство”, комунізм та фашизм, не властиві нам українцям — безбатьченкам, витвори націй упорядкованих, господарів на своїх землях державних.

5. — Приймаємо для нашої філії з її печаткою, “Плуг та Меч” назву: “Філія Союзу Гетьманців-Державників Плуг та Меч” в Чако, респ. Аргентина”.

6. — Життя нашої філії регулюється статутом Централі її в Буенос Айресі та вказівками й порадами тої

ж Централі.

7. — Що до вписових та місячних вкладок дійсних членів філії на більших зборах членів її буде вирішено.

8. — Визнаємо, що величезну ролю має відограти в нашому організованому і повсякденному життю утворення в Буенос Айресі незалежної Гетьманської газети, на що приrikaємо прикласти всіх зусиль, щоб вона газета, повстала як найвидче.

9. — Для провадження праці філії Збори ці одноголосно ухвалили обрати її Управу і вибраними на цю почесну ролю виявилися: на Голову — пан Яким Кубай, на Заступника Голови — п. Никифор Корда, на писаря — Стратон Черній, на Заступника Писаря — п. Панас Колинський та на скарбника — пан Олександер Джигайлло.

Відспіванням Гимнів Аргентинського та Українського й бадьорими окликами “Слава Гетьманові!”, Збори закінчилися о год. 19-й.

Спис Членів Філії Союзу Гетьманців-Державників Плуг та Меч”, Лота 12, Чако.

Микола Ружицький, Яким Кубай, Константин Водяний, Петро Довгалиuk, Никифор Корда, Палладій Галайчук, Іван Микитишин, Василь Колесник, Стратон Черній, Филимон Сосенко, Семен Клець, Василь Дацюк, Олексій Романюк, Микола Ясенюк, Роман Хронюк, Олекса Джигайлло, Іван Гасман, Петро Корнецький, Панас Колинський, Іван Прендецький, Олекса Дункевич, Палагія Кубай, Надія Приступа.

Адреса філії У.С.Г.Д. "Плуг та Меч": Casilla de Correo. 140. — Est. Presidente R. Sáenz Peña - FCCNA. - Terr. Chaco.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО життя

Засновання філії У.С.Г.Д.**»Плуг та Меч« в Чако.**

Свідоміші українці - осадники в Чако, спостерігаючи, як жаво розвивається духове та економічне життя спільними солідарними зусиллями у культурніших народів, що, як і вони, приїхали до гостинної Аргентини, шукаючи тут кращих обріїв, та глибоко відчуваючи обовязок до свого народу, що він їх народив та виплекав, а сам стогне - загибає в неволі лютій, чужинецькій, прокинулися, нарешті, від сну та взялися до самоорганізація, памятаючи, що "громада" — великий чоловік" Знаючи з сумного досвіду давньої та новітньої історії нашої, розуміючи причину, чому то українці стратили свою Державу і до - тепер, на сором ім, не спроможуться відновити її, ці нечислені сміливці чеснодумаючи сприйняли методу свого обєднання, якою організуються в цілому світі гетьманці - державники, бо їм присвічує їхня вірність Гетьманові - Монархові Павлові, любов до славних державницьких

традицій України та плекання пошани до своїх українських авторитетів.

Постановою від 26-ого Листопада минулого року українці в Чако покликали до життя філію У.С.Г.Д. "Плуг та Меч" і не лінуючись горнутися до праці, щоб сумлінно виконати свою повинність відносно Батьківщини та подякувати за гостинність цій вільній країні - Аргентині - піднесенням свого добробуту.

Як зачуваємо, діяльна управа філії в Чако побожно та невтомно дбає за збудовання Української Церкви в Лоті 12-ій і вже намітила вона священником до Неї одного правдивого душпастира, що він нехильно тримається прадівської віри. Помагай їм Боже! Це бо дійсний шлях до оздоровлення та очищення трудового життя. "Не єдиним бо хлібом людина буде живою" (св. Писання).

Постанова про засновання філії та список її членів вміщені в цьому ж числі, як окрема стаття (Ів. Ан - ко).

Гетьманська Спортова Дружина

Ідучи на зустріч потребам нашої молоді "плекати душу здорову в здоровому тілі", Упр. У.С.Г.Д. "Плуг та Меч" вирішила заснувати з тою метою молодечу організацію. Винайнявши чималий дім з необх. вигодами та просторим двором на вул. Люгонес, ця дитина Союзу Г.Д. стала на рівні ноги в місяці Вересні минулого року, завдяки праці та засобам п. Голови Союзу М. Симоненка, п. Інструктора фізичної культури М. Подороги, невтомній та жертовній родині Чередниченків та повній посвяті молодих гетьманців - піонірів.

Безжурна молодь лине на вправи, що їх майстерно провадить досвічений інструктор М. Подорога, весело сприймає свою науку фізичного виховання та невтомно віддається ріжливим модернім грищам. Посипалися скромні і щедрі пожертви, - в короткий час молодь мала потрібні прилад-

дя до вправ та до ігрищ. Російська радіо - "вікторола" з добором грамфонових плиток, що її так вчасно подарувала наша невтомна членкиня, пані Марія Крук приграє молоді в час вправ, танців та хорового співу, який з хистом провадить відомий диригент п. Дудниченко. На своєму засіданні від 6-ого Січня б. р. Управа С.Г.Д визначила назву для організації молоді: "Гетьманська Спортова Дружина" і найменувала Начальником її п. Миколу Подорогу. а Заступником Начальника — п. Степана Яросевича.

Варто відмітити, що на прохання кількох молодих аргентинців та чехів їх прийнято до складу "Дружини" і, треба бачити, як ретельно та служняно ці молодиці виконують до-недавна незнану їм українську гімнастичну команду, а в той самий час. . .

багато з синів українських, закукурічених чужими й ворожими народові нашому комунізмом та фашизмом, йдуть ще на припоні, прислуговуючи нерозумно чужим інтересам. Та неза-

баром, ми віримо, їх вони прозріють.

Спис жертвовавців на організацію Гетьманської Молоді поданий на іншому місці. (Ів. Ан-ко).

Ялинка в Гетьманців - Державників

**АПОСТОЛЬСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ ГЕТЬМ. МОЛОДІ УДІЛЕНЕ
ПРЕОСВ. ВЛАД. КИР ІВАНОМ БУЧКОМ**

Заходами та ініціативою членкинъ гетьманок У.С.Г.Д: “Плуг та Меч” урядив 7-го Січня б. р. ялинку в гетьманській домівці на вулиці Люгонес, що згромадила вона поважну кількість діток та гостей. О год. 15-ій до просторого двору го-споди гетьманців вступив Високопре-освящений Владика Кир Іван Бучко, що ласково рачив відвідати Гетьман-ську організацію в її осідку.

При брамі прийняв Єпископа чулою привітальною промовою представник Гетьманської Управи в Аргентині, п. Ів. Андрушенко, дякуючи Високому Гостеви за вчинену честь, а двоє діток в українських національних убраниях піднесли Йому китицю блакитно - жовто - білих квітів. Після коротенької перекуски з освіжаючими напоями (бо панувала задушлива спека) в головній залі домівки, коли Владика у своїй відповіді підкреслив значіння релігії в життю українського народу та похвалив пошану гетьманців до українських духовних та свіцьких авторитетів, зібралися дітки, молодь з Дружини та численні гости в дворі і там Єпископ Кир Іван уділив молоді та доросту свого Апостольського благословення, незадаром, тому від'їхавши, й залишивши у всіх присутніх незатертий спомин про Найвищого тут Достойника Української Церкви, що Він привіз сюди з далекого Рідного Краю слово утіхи та розради християнської.

Під невговаючі оплески гостей (а між ними богатьох видатних членів Чеського Клубу та молоді) Спортова Дружина виконала штудерні точки своєї гімнастики та оглядні танці з

Високопреосвящений Владика
Кир Іван Бучко в домівці У.С.Г.Д.

українського балету, а маленькі дітки - проречисті деклямації, всі ж гуртом співали мельодійних народніх пісень.

Між гістыми променіла своїм при- надним українським гумором ви- датна меценатка, наша почесна член- киня, пані Марія Крук.

Це маленьке свято, що воно понесло всіх присутніх на крилах спомину до віджитих літ дитинства там, в Рід-

Дітвора і дорслі зібрані під час ялинки на спортивному майданчику Гетьманської Спортивної Дружини.

ному Краєві, закінчилося появою традиційного “Святого Миколая”, який з дотенними жартами роздав дріб-

ності ялинкові подарунки і всі: дорслі й малі лишилися вдоволені.
(І. А.)

Академія в честь Преосвященого Епископа Кир Івана Бучка

14-ого Січня б. р. в театрі ”ХХ Септембр“ урядили українці, що вони ще тримаються віри християнської, Академію - учту на честь Апостольського Візитатора, Єпископа Кир Івана Бучка. В імені Союзу Г. Д. ”Плуг та Меч“ привітав Високодостойного Гостя п. Ів. Андрушченко і доручив Йому промову свою, написану на артистичному пергаменті, оздобленому українськими визерунками і після цього, зійшовши з кону, віддав в руки Високопреосвященному Владиці пролам'ятній дарунок гарно виконаний наперсний хрест з золотим різбленим тризубом - гербом Держави Української. Було помітно, що цей крок гетьманців - державників мило зворувив Найвищого Достойника Української Греко - Католицької Церкви в Аргентині.

Гетьманські Дружинники здобули загальне признання за влучно виконані точки, а молода дружинниця, панна Валентина Дроботенко зібрала рясні оплески своїм оригінальним східним танком. Після цього першого

прилюдного виступу нашого Союзу скріпнула у гетьманців віра в те, що пошаною українців до своїх високих авторитетів можливо ще об'єднати їх, розсварених чужими нацьковуваннями, для якоїсь спільнотої акції для добра справи української.

Текст пергаменту:

**Високопреосвященному Єпископові
Кир Іванові**

Від Україського Союзу Гетьманців. Державників в Респ. Аргентині на ознаку подяки нашої за уділене єпископське благословення гетьманській січовій молоді 7.0го Січня Р. Б. 1940-го в Буенос Айрес;і.

Най цей скромний, але щирий, дарунок - наперсний хрест буде Вам, наш Владико, згадкою за тих українців, що вони в далекій від Краю Рідного Аргентині ревно благають Бога всемогутнього та Сина Його, нашого Христа Спасителя, щоби зникли розбрат та нерозуміння взаємне серед

синів сплюндрованої ворогами Землі Української.

Віримо незламно, що лише пошаною до наших авторитетів духовних і цивільних та пlesканням найкращих

традицій минувшини історичної здобудемо й укріпимо наш найдорожчий скарб - ідеал: Українську Суверенну Державу на всі віки потомній. (І. А.).

Свято

21-ОЇ РІЧНИЦІ ПРОГОЛОШЕННЯ СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Для святкування 21-ої річниці проголошення Соборності Українських Земель утворився був мішаний комітет, до участі в якому було запрошено також і гетьманців - державників (здається тільки, і єдино, тому, що того виразно бажав Владика Кир Іван Бучко, бо цей Найвижчий Достойник Української Церкви в Південній Америці, разом глибокий патріот, праґне бачити всеукраїнську родину скрізь не в непотрібній, неоправданій ворожнечі та в згубних роздорах, а в братській згоді та любові, до чого й ми гетьманці прямуємо). Ця урочистість відбулася 28-ого Січня в театрі "ХХ Сетіембр" в переповненій вщерсті залі та галеріях, — так багато українців згромадилося щоб вшанувати цю знаменну й незабутню дату, 22-Січня 1919 року, для кожного дійсного сина народу нашого, що він вже зрозумів неминучу потребу відбудови Держави Української. На чільному місці були присутні: Високопреосвящений Владика Кир Іван Бучко, та секретар Єпископа Пано-тець Лотоцький.

Молодь з Гетьманської Спортивої Дружини успішно показала свої рітмичні вправи, а могутній бас п. Никичченка натхненно проспівав: "Ой Дніпре мій, Дніпре" та знану всім кан-

тату Лисенка: "Гетьмани, Гетьмани".

Під час цього свята представник Гетьманської Управи в Респ. Аргентині, п. Ів. Андрушенко виголосив наступну промову:

"Високопреосвящений Владико, Всечесні Отці, Пані і Панове"

Великий син Галицької Землі, співець її невмируючий Іван Франко, в своїй передмові до його висомайстерного твору "Моїсей" написав про Україну:

"Народе мій замучений, розбитий!

"Мов параплітик той на роздорожжу, "Людским призирством, ніби струпом, вкритий"

"Твоїм будучим душу я трівожу...

"Од сорому, який нащадків пізніших (палитиме.

"Заснути я не можу.. .

Це - страшне видовисько народу спаралікованого, що валається він у поросі на перехресних шляхах, якими простують переможні народи та змущують його бути їм "тяглом у поїздах їх бистроїздних", служачи їм та ллюти кров свою за чужі інтереси, примушує нас спитати себе: "Чи покращала ж доля народу нашого від часу, коли жив та творив цей віщий поет?" "Ні!" мусимо сказати, — "таких бо лютих часів, як сьогодні, не зазнала наша історія ще ніколи". . .

А знов же народ наш долю, дуже відміну, коли гуртом, соборно, під проводом своїх князів, а пізніше, гетьманів, вмів стати чолом і мечем відбивав всі зазіхання своїх близьких та далеких сусідів. Тепер цю війовничу вдачу українську використовують для себе панівні народи, бо українці стратили віру у власну державу. . .

ЮРІЙ КОСАЧ

«ГЛУХІВСЬКА ПАНІ»

ІСТОРИЧНЕ ОПОВІДАННЯ ПРО ЖИТТЯ ГЕТЬМАНОВОЇ НАСТИ СКОРОПАДСЬКОЇ

(1-ша Літературна Нагорода 1938 року).

Ціна без пересилки 8 фр. франків.
Набувати можливо від:

J. DOUBOVY, 49, Rue Dareau,
París - 14 — Francia

Держава Українська повстала тоді, коли прадіди наші, поляне, зрозуміли, що тільки своя влада державна забезпечить їм лад, розвій майно та життя, закликали до себе далеких скандинавських лицарів - вікінгів Рюриковичів; і ці, ставши князями Русі - України, дійсно запровадили в ній лад доброю адміністрацією, мудрим законодавством та хоробрим війском. Великої сили та поступу здобула Україна, коли відмовилася від поганства та прийняла віру християнську від близьчої Візантії. Пишався народ наш в достатках та славі, боялися сусіді його "воїв" звичajних, а далекі держави шанували його.

Люта татарська навала, що вона повалила Державу Українську над Дніпром, спричинила до того, що перше литовці, а потім — поляки, захопували над українцями. Тим часом на холодній Півночі, на межах з Азією, зростала нова сила, що перебрала вона від колишніх панів її — татарів — абсолютизм і мала чималий заборчий інстинкт, — це Московиця.

Коли Великий Гетьман, Богдан Хмельницький, взяв провід над запорожцями та народом українським в повстанні р. 1648-ому проти панування Польської королівської Республіки, яка жорстоко висилкувала Україну, знайшлася тоді у народу нашого єдність, братерство та послух. "Самсобіпанство" зникло під твердою рукою велетня — державника Богдана. Могутнім зрывом зкинула з себе Україна ганебні кайдани польські і гетьман запорозький став Гетьманом всієї України. Судила ж доля народу нашему з єднотою життя своє з життям народу московського в р. 1654-ому відомим Переяславським трактатом унії по-між двох суверенних володарів, як рівний з рівним та вільний з вільним. Тільки ж не сталося так, як бажалося... Російському абсолютизму в його експанзії на Україні не змогла була дати одесіч демократія українська з її виборними гетьманами, які мали дуже обмежену владу. Поволі Росія відбіра-

ла від українців їхні права та вольності, а року 1785-ого знищила вона підступом огнище державності кохацької - Січ Запорозьку. Потім прийшло розшарпання колишньої могутньої Державі нашої...

Росія, програвши Світову Війну, року 1917-ого вибухнула революцією, яка дала змогу народові нашему відбудувати Українську Державу, і ця новітня держава наша прийшла до життя того ж 1917-ого року.

Москалі, що вони мали вже тоді своїм провідником Леніна — творця дивоглядного крівавого большевизму, що він проголосив гіпокритично "право народів Росії аж на відокремлення", зрозуміли, що з повстанням Держави Української вони втратять свою найбагаччу кольонію і посунули війська свої з Півночі на те, щоб не здійснили українці своє право на вільне життя. Майже під гуркіт гармат, коли народ наш стримував навалу москалів над Дніпром, а поляків над Дністром, Уряд його проголосив Січня 22-ого 1919 року на майдані Богдана Хмельницького в престольному Києві злуку - соборності земель українських, знищення кордонів, що помежували нас, синів одної матері, вороги наші.

Яко учасник недавніх подій історії нашої р. р. 1917 — 21 (належав бо я до 1-ого Українського Гетьмана Богдана Хмельницького Полку, був послом до І-ого Українського Парламенту — Центральної Ради, та секретарем Українських Самостійників) чув і я того знаменого дня як радісно дзвонили дзвони Святої Софії, слухав патріотичні промови делегатів Галицької Землі та Уряду Українського, бачив дефіляду хороброго війська нашого. Богато надій, віри, оптимизму... Алеж, — велике число з тих, що вони заприсягнули тоді на вірність Державі Українській, віддало життя своє в нерівній боротьбі за Ню. Боротьба за державність нашу далі точиться...

Не питуючися народу нашого меншують добром та життям його сусіди і ось, зовсім недавно, московська держава перевела "соборність", але

не для добра українців, а для цілковитого їх визиску та знищення

Той день, що надовго залишиться він в пам'яті народній і що ми його сьогодні святкуємо, повинен вклсти в душу українську віру в те, що прийде ще час найславніший, коли висланці зі всіх земель країнських уроочистим актом проголосять в святому Києві незламну волю свою жити соборним всеукраїнським життям. Знаємо і віримо ми, гетьманці - державники, що вже не пощастило приспати сумпіння українського та прагнення його до відбудови власної Держави Української. Але ж без праці, без офірності українців, не повстане вона вельмибажана, вимріяна, оплачена вже ріками крові української та Руїною юечуваною...

Розбрат та чавари поміж нас нашім вже тепер. Спитаймося себе чесно: "Чи є причина колотнечі та сварок поміж нас, українців?" Подумаймо і знайдемо одну, можливу відповідь: "Ні! Не має нічого, що воно ріжнило б нас..."

Тільки синовнім послухом достойним представникам церкви нашої, свідомою, дисциплінованою покорою провідникам національно - державницьким, плеканням найкращих будівничих традицій минувшини нашої, дається нам наблизити час, коли зусиллям всіх українців вирине з неуття Держава наша і за словами

стівця народнього — Франка, українець "як хазяїн домовитий розглядається по своїй хаті і по своїм полю".

(УВАГА: чистий прибуток, який полишило це свято в користь святочного Комітету, згідно з постановою організації, що вони взяли участь в ньому, мав ужити на українські потреби, як би то вважав найдоцільнішим. Владика Кир Іван, але після Його відмови прийняти ці гроші, У. С. Г. Д. "Плуг та Меч" передав свою частку \$81.05 на культурно освітні ціли Центральному Т-ву "Просвіта" в Буенос Айресі).

На урядження домівки і гімнастичні прилади для молоді зложили жертви:

Пані Марія Крук	— — — — —	252.00
Пан Іван Андрушенко	— — — — —	105.00
“ Микола Подорога	— — — —	14.00
“ Степан Яросевич	— — — —	9.00
“ Тетяна Чередниченкова	— —	2.00
“ Спирідон Цапенко	— — — —	2.00
“ Никиф. Блаватний	— — — —	1.00
“ Антон Кобилянський	— — — —	1.00
“ Микола Симоненко	— — — —	5.00
“ Микола Подорога	— — — —	2.00
“ Павло Дудниченко	— — — —	5.00
“ Микола Самотюк	— — — —	1.00
“ Степан Спотикайло	— — — —	1.00
“ Федір Шабета	— — — — —	1.00

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
чоловічих і жіночих убраний.
СТ. ЯРОСЕВИЧА

C. Lugones 1955 - Capital

Всі замовлення виконуються скоро, солідно і дешево.

ГЕТЬМАНСЬКА ДОМІВКА В БУЕНОС АЙРЕСІ

Як повідомлялося в попередніх числах цього органу, Гетьманська організація в Канаді має вже де кілька домівок, при чому Гетьманський Дім у Торонто є одним з найбільших і найкращих між українськими домівками по цілому світі.

Союз Гетьманців Державників в Сполуч. Державах Півн. Америки закупив минулого року під домівку 3 обширні лоти з гарними забудованнями в Чикаго при авеніді Норт - Вестерн авеню Чч. 841-843-845.

Союз Гетьманців Державників "Плуг та Меч" в респ. Аргентині твердо рішив іти слідами старших Гетьманських організацій і почував себе до того в силі. На нарадах, які велися в цій справі, виявилося що при існуючому стані завзяття і жертвенности членів та прихильників далося-б без великого напруження купити лоту на сплати понад 100. - пезів місячно.

Единою перешкодою, яка стримує Управу від цього кроку є той факт, що на місячні сплати, навіть дуже високі, в центрі нічого купити неможливо, а лише на окраїнах міста. Більш менш відповідні лоти ще й тепер є на продаж при авенідах де лос Інкас і Пампа.

Але розумімо всі, що для Гетьманської Організації випадало б мати власну домівку в центрі міста. Тому звертаємося до українських громадян в Аргентині, які досягнули такого матеріального стану, що могли б допомогти, з закликом піти нам назустріч. Ця допомога не вимагала б великих матеріальних жертв. Вона мала б полягати в тому, що кілька заможніх осіб мали б купити домівку чи плац на своє ім'я і передати її на місячні сплати Організації у формі, яка дала б повне забезпечення Добродіям. Готівка, яка необхідна для такої трансакції виносила б яких 5 — 8 тисяч пезів.

Віримо, що діяльність гетьманських організацій знайде між тими, хто

спромігся дійти до економічної сили і незалежності іншу оцінку, ніж у широкого загалу, танцюючого та рекламиуючого на виставах. Тому маємо невідь, що Українська Гетьманська домівка не тілько повстане в Буенос Айресі, але також відповідатиме своїм положенням і зовнішнім виглядом значенню Гетьмансько - державницької ідеї.

Виділ.

Наша сила в нас самих!

На пресовий фонд органу «Плуг та Меч» склали жертви:

Пані Марія Крук	— — — — —	50.00
“ Марія Чередниченкова	— —	5.00
Пан Олексій Джигайло	— — —	25.00
“ Федір Кіечка	— — —	15.00
“ Филимон Пісъмак	— — —	10.00
“ Костянтин Водяний	— — —	10.00
“ Микола Михайлищук	— — —	5.00
“ Андрій Білопольський	— —	25.00
“ Никифор Блаватний	— — —	2.00
“ Борис Лихопой	— — — —	5.00
“ Степан Яросевич	— — —	5.00
“ Микола Симоненко	— — —	5.00
“ Микола Подорога	— — —	3.00
“ Іван Андрушенко	— — —	50.00
“ Юрко Мазурянчин	— — —	3.00
“ Володимир Вовк	— — —	3.00
“ Поліщук	— — — —	2.00
“ Борис Гехт	— — — —	2.00
“ М. Кителя. Оттава Канада	—	12.75
“ М. Кміть. Кіркленд Канада	—	16.58
“ І. Гавалко. Судбури Канада	—	11.02

Збільшуйте українську силу!

Ставайте в гетьманські ряди!

ГЕТЬМАНСЬКА СПОРТОВА ДРУЖИНА

Аскольд Згорянич

(у переспіві).

НАШ МАРШ

Ми трізуб і стріли на праپорах ясних
 Несем для держави, що встане з пітьми.
 Знаки ці ні в бурю, ні в спеку не згаснуть,
 Знаки, що їх велит у грань застромив.

Тризуб — це над морем розіграним влада
 Це гасло для смілих, що навпрост ідуть,
 Що вірні століть заповітам і шпадам,
 Що мужньої гордости вибрали путь.

І стріли — це проміні сонця, що сходить,
 Це проміні — вістря лицарських мечів;
 Ці стріли — це вісти нестримні свободи,
 Це волі потоки бадьорі, рвучкі.

І З'єднані трізуб і стріли, як криця —
 Державної сили скрижаль і снага,
 Скує їх з кайданів невідомий лицар
 В їх сяйві горіти мечам і плугам.

Проф. І. Боберский

Про руханку

(З листа).

Руханка обхоплює всі рухові вправи, які мають скріпити тіло і ум. Руханка розваває і дає напрям прикметам тіла і ума. Вона має приносити хосен і не сміє шкодити, має руховиков зробити ліпшими, не гірими людьми. Сюди належать слідуючі роди рухів:

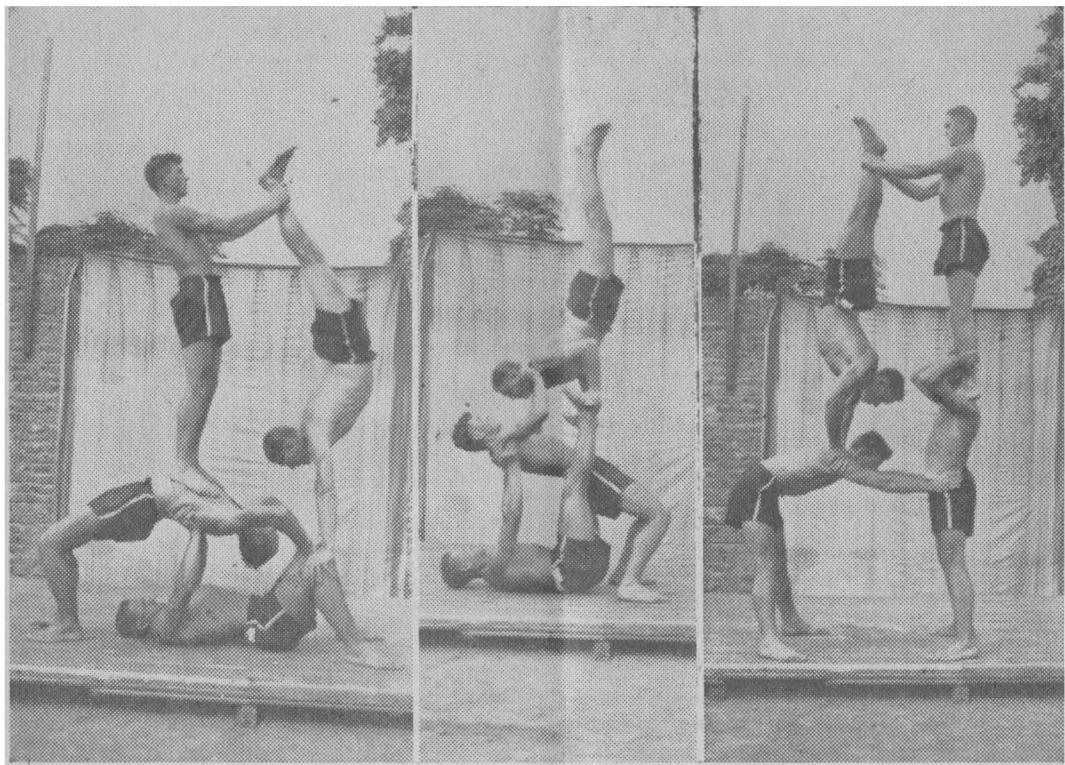
1). "Впоряд" — це рухи, щоб товпі надати порядок, щоб при помочі рядів і черг можна людьми керувати і надавати їм потрібний напрям для виконання діла спільними силами.

2). "Прорух" — рухами рук, ніг, кедовба, шиї, голови та при помочі легких приборів, як тягарці, палици, ґулави, прaporci, ленти, вінки виш.

колює мязи і нерви цілого тіла.

3. "Приладівка" надає відваги, звінності, притомності ума вправами на приладах, як дручинк, поручня, "кінь", "козел", стіл, гойдак, перстені, жерді, линва, лавчина, шаблівка, проважня.

4. "Дружинні гри" виробляють змисл до спільної праці до відповідальности за прийнятій обовязок, до підприємчости, притомності ума, рібучості. Це гри, як "копанець" (foot - ball), "ставка" (base - ball), "ситківка" (tennis), стук - пук (ping - pong), "плай" (golf), "пориванець" (rugby), "метанець" (hand - ball), "кошівка" (basket - ball),

“Легкі вежі” у виконанні членів Гетьм. Спорт. Дружини М. Подороги, Ст. Яросевича, Ан. Ладного і Ан. Коблянського.

5. “Танець” ушляхтнює вигляд цілого тіла, виробляє красу, приналду, певність себе, самосвідомість, гладкість поведення.

6. “Пласт” (scouting), вчить слідити, спостерігати подавати помічення привчає до самостійного думання, до смілого поведіння серед других людей, приспорює знання природи, учить любити і цінити свій край.

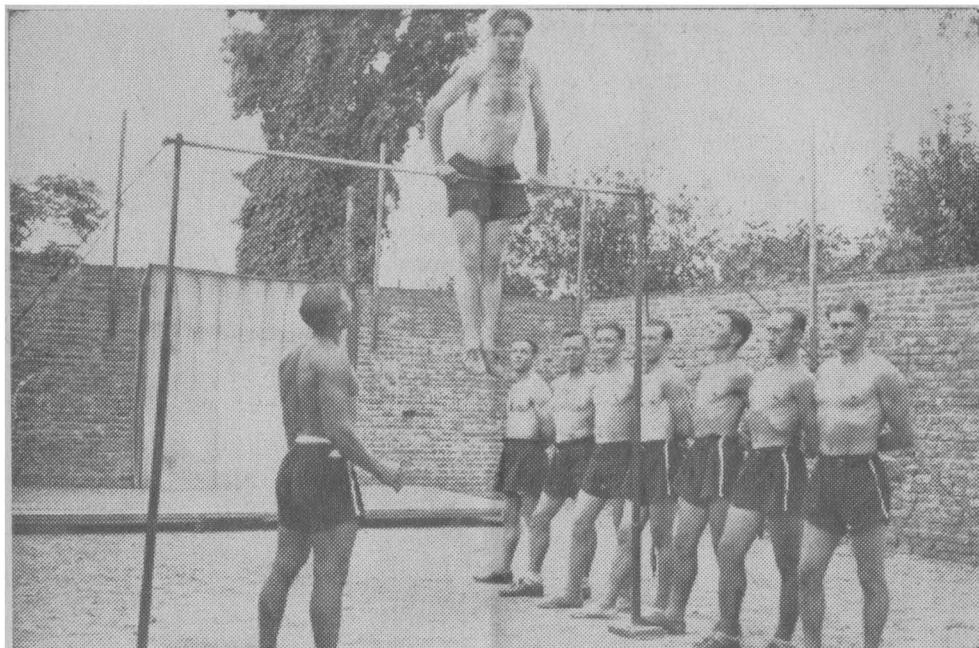
7. “Полеві вправи” збільшують знання поземелья, виробляють витревалість карність, хитрість, сприт в боротьбі з противником. Це вправи в поєднанні щоб неспостережено обійти і обякий обіймає найближче вправ, виробляє жадобу перемоги в боротьбі покрилити противника.

8. “Змаг” по англійськи “спорт”, відрізняє витревалість в стремлінню до ці-

чуття чести, завзяття в поборюванню перепон, перемогу на власними нездоровими навичками. Перемогу треба ссягнути силою, звінністю, швидкістю притомністю духа, доцільністю. Способи боротьби - це хід, біг, мет, скок, дзи, ріжними відмінами, які провадять до перегонів. Сюди належать рухи на машині: ровери, самоходи, літаки, моторові човни, — отже “машиновий змаг”; сюди входить також рух на точинках, совгах, лещетах, човнах, ізда верхи, плівання. Завершують ці вправи всякі роди особистих дужань: борня, кулакування, джію-джітсу, шерм, стріляння в ціль.

Руханка має виховати чоловіка на горожанина і вояка своєї держави, традиційного, відповідального, карного, здорового, звінного, відважного, ви-

Гімнастичний гурток Гетьманської Спартової Дружини.

Інструктор: М. Подорога на турнику: М. Самотюк, стоять: А. Ладний, С. Яросевич, А. Кобилянський, С. Спотникайло, В. Білик, І. Чередниченко, М. Негода.

Дарія Віконська.

ДО СИЛИ Й ПЕРЕМОГИ

Ідеал кожної людини — бути сильним і могутнім. Ця прикмета може мати рівно ж збірний характер. Зрозуміло, що людина з вродженим гоном до значіння, яка з ріжких незалежних від себе причин не може заспокоїти його, поступово виробляє в собі прикрé почуття меншвартності.

Варто підкреслити всі риски української збірної психіки, що випливають з цього простого, або викривленого почуття меншвартності. Подаємо кілька цінних думок в цій справі.

Свідомість власної сили родить, часто навіть, лагідність і доброту в поведінці з іншими людьми. Сильний не примушений боятися слабшого. Сильний також не примушений удавати сильного, бо він ним є.

Можемо з певністю ствердити, що під сьогоднішню пору одинокий суспільно вироблений, гармонійний тип українця, який має свій власний стиль, ні в кого не позичений, ані не наслідуваний, класичний стиль і своє власне, виключно йому притаманне духове та фізичне обличчя — це український господар-хлібороб, селянин.

Душевно недоступний, чуттєво скүпий, безумовно мовчазний, де йде про його власні, глибші, приватні переживання, він стоїть сьогодні на цілі небо вище від українця інтелігента під кожним оглядом ще не виробленого. Господар - селянин — не штучний продукт духового імпортерства, не шабльон обезкровленої людини, якого витворює машинова цивілізація великих міст — а дитина природи, як видала її наша, а не

інша земля наше, а не інше підсоня, наші своєрідні, ні які інші обставини життя.

Краще отвертий бунт, невдоволення, обурення, гнів, активний спротив, аніж боготворення первнів розкладу та занепаду. Сучасна українська ментальність носить на собі у високому ступені печать тої ганебної психічної недуги: культу нужди.

Пересічний сучасний українець в очах нашого загалу мусить бути “бідний” та душевно пригноблений. Коли він дбайливо вбраний, бадьорий та самопевний, це, мовляв, ”підозрілий тип”, або не-українець.

Селянин не знає культу нужди. Навпаки. Він бридиться нею. Він ненавидить її в себе й погорджує нею в інших. Він у глибині своєї незасміченої нездоровими інтелектуальними теоріями душі, консерватист аристократ.

На ґрунті низького, особистого егоїзму та матеріальної пожадливості розвивається також друга прікара риса характеру українського інтелігента: невгамована зависть.

Взаємне оплюгування, коли опереть на неправді, є передовсім недощільне, а крім того воно в жалюгідний спосіб обнижує моральний рівень обох противників.

Взаємне обкидування себе болотом, це проклята традиція черні, природний відрух одиниць, що свідомі власної підлости, не спроможні вірити в шляхетність інших. Шляхетна людина не боромиться шляхетного ворога.

Активність у значінні творчої праці рабові чужа. Виховний мент праці, передовсім творчої праці (кожна праця, насільки зона не чисто механічна, машинова — може бути, бодай мінімально, творча) незнаний йому. Пана, який працює, він у дійсності уважає за дурного.

Головно вроджений нахил “старшувати” займає перше місце в недо-

маганнях наших організацій. Кермуючися особистими мотивами замісьць добром загалу — це ті прогріхи, які бачимо в інших, а не бачимо, або просто потураємо їм у себе. Звичка бачити зло не в собі, лише поза собою, звичка скидати вину за якусь невдачу на інших, або коли нема тих ”інших”, на — обставини — спільні примітивним вдачам, яким самокри-

Гімнастичні спроби дівчат Гетьм. Спорт. Друж. у виконанні В. Дроботенкової, Т. Чередниченкою, С. Живчуківни і Е. Кравчуківни

тика чужа. Ознакою невироблених морально одиниць є між іншим те, що вони все вимагають від інших, а найменше від себе.

Особлива вічливість нашого брата повинна збуджувати в нас деяку обережність: він послуговується нею тільки тоді, коли хоче когось зеднати для якоїсь (особистої або й не особистої) справи та користі. В понятті нашого загалу ввічливість це панська ”чутимка” ”що щирий українець брилиться”.

В. Липинський

ГЕТЬМАНСТВО

Дійсна державно-творча, а не державно-руйнуюча українська національна традиція звязана нерозривно з поняттям Українського Гетьманства. З упадком Гетьманства падала й Україна. Хто хоче воскресити Україну, той мусить реставрувати Гетьманство. Всякий ворог Гетьманства, це свідомий, або несвідомий ворог державного й незалежного істнування Української Нації . . .

Ідеї, думи Богдана Хмельницького не здійснені ще й понині, і падало українське Гетьманство не тому, що воно вмерло, що ідейний образ Гетьманщини під час найбільшого напруження нашої національної енергії — за Хмельниччини — став реальним фактом життя, дозрів у життю і дозрівши, виявивши себе, вмер, стратив свою душу, згубив свою внутрішню, творчу, фінамічну силу. Ні! "Слово" Гетьманщини не стало ще й по нинішній день її "тілом". І тому-то ніхто з нас не може, як коло задубівшого трупа, спокійно і байдуже пройти коло питання Українського Гетьманства. Воно дратує і захоплює, воно викликає страшенну зненависть і родить безмежну любов. Над ним неможна поблажливо — байдуже посміхатись.

Бо Гетьманство Українське ще не збулось і не пережило. Воно в тім образі, який створила про нього за Першого Великого Гетьмана Богдана Українська Нація, ще не здійснилось і не втілилось у життя.

Всі хиби Гетьманства, всі його дотеперішні помилки, це борикання ідеї з життям, це опір хаосу, проти творчої, активної ідеї, що хоче і може його по свому образу і подобію перетворити. Викликаний цими хибами та помилками упадок Гетьманства в XVII століттю і його упадок в 1918 році —

це не агонія, а тільки спроба сил. Це не послідне зітхання того, хто вже набувся, хто перейшов уже через свій апогей, хто показав уже все, до чого він здатний, хто виявив уже весь заłożений в ньому його творчий внутрішній зміст. Це тілько хвилева невдача, тілько помилковий крок того, хто може і хто хоче бути; того, хто бореться з хаосом життя, маючи всі данні на те щоб його побороти; маючи вже свідомість самого себе, свідомість тієї своєї внутрішньої творчої сили-ідеї, яку він мусить втілити в життя, мусить в матеріальні життєві форми убрести.

І тому навіть зо всіма своїми хибами, зо всіма своїми помилками, традиція Гетьманська, образ та ідея Гетьманщини, це юки-що єдина наша національна сила, здатна до життя і до національної творчості. Поза нею, як підтверджує досвід, нема іншої сили, яка-б могла відродити нашу Націю, яка-б могла нам збудувати Державу.

Кожний раз, як на поверхню життя виринатиме Україна — вирине неодмінно разом з Нею і Гетьманство. І так буде доти, доки воно не збудеться, доки не втілиться в життя та ідея, яку поставила перед собою в хвилині найбільшого національного екстазу, розбуджена Великим Гетьманом Богданом, Велика Українська Нація.

Без реставрації й завершення Гетьманства не може і не буде істнувати Україна. Тілько після здійснення, розвитку, апогея і натуральної смерті Гетьманщини може прийти інший державний і соціальний лад.

Без здійснення Гетьманства всякий інший лад, що прийде на Україні, не може бути і не буде ладом національно-українським.

ЧИТАЙТЕ, ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ШИРТЕ

"НАШ СТЯГ", Орган Союзу Гетьманців Державників в
Пів. Америці. Річна передплата \$2.00 ам.
Адреса: Our Banner — 845 North Western Ave. Chicago

"УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИК", одинокий в Канаді Держав-
ницько - робітничий тижневик. Річна передплата: \$1.50 в Ка-
наді і Злучених Державах Америки. В Полудн. Америці та ін.
ших краях \$2.00 ам.

Адреса: UKRAINIAN PUBLISHING Co.
510 King st. W., Toronto, Ont. Canada.

"УКРАЇНСКІ ВІСТИ", впливовий часопис Західної Канади.
Річна передплата \$2.00 ам.
Адреса: UKRAINIAN NEWS
10012 — 109 Str. Edmonton, Alta, Canada.

"КАНАДІЙСКИЙ ФАРМЕР". Одна з найстарших і най-
більш поширеніх газет в Канаді. Річна передплата \$2.50 ам.
Адреса: Canadian Farmer, 295 Market Ave. Winnipeg, Man.
Canada.

"НАЦІЯ В ПОХОДІ" (двотижневик). Орган Української
Державницької Думки. В сучасний мент єдиний національний
часопис у Європі.
Адреса: W. Kujim, Kirchstr. 4, Bl. Zehlendorf.

"НА ВІДСІЧ". Орган місцевої орг. С. Т. Д. у Берліні.
Адреса: Na Widsitsch, Nollendorfspl. 6, II. Berlin W. 30.

"УКРАЇНСЬКА ДІЙСНОСТЬ". Орган Політичний, Госпо-
дарський і Громадсько - Культурний.
Адреса: Ukrainska Dijsnist, Na Morani 17/I. Praha II.

- Надіслані видання:

"УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС". Орган С. Укр. Самост.

Адреса: 214 Dufferin Ave, Winnipeg, Man, Canada
"НАРОДНА ВОЛЯ". Орган Українського Робітн. Союзу.

Адреса: 524 Olive street, Scranton, Pa, U.S.A.

"СІЧОВИЙ КЛИЧ". Орган Чорномор. Січі.

Адреса: P. O. Box 141, Station D. New York, U. S. A.
"УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ".

Адреса: Der Ukrainische Philatelist
Gerslhoferstr. 138/8 Wien XVIII. Alemania

"ЧАС". Український Щоденник у Румунії.

Адреса: Ceasul Cotidian
Str. Petrovici 2, Cernauti, Romania

"ПРАЦЯ". Український тижневик у Бразилії.

Адреса: Convento do P. P. Basilianos
Prudentópolis, Paraná, Brasil.

Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
Nº 059688 — 2 de Mayo de 1939

Ціна 30 центів арг.